

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 15 lir - 6 jugolir - 2.50 din

TRST nedelja, 11. januarja 1948

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLONDI 1, I. NAD.

Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 - Uprava 93-807

Rokopisi se ne vračajo.

OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807

CENE OGLASOV: Za vsak mm vrstice v širini enega stolpca:

trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.

NAROCNINA

Člana A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600

lir; Člana B: 144, 414, 782, 1440 jugolir; FLR: 55, 165, 330, 660 din.

Postalni tekoči račun za STO-ZVU na ime: Založništvo Primorski

skil dnevniki: Trst 11-5374. - Tekoči račun za Jugoslovijo na ime: "Primorski dnevnik" - uprava: Ljubljana 6-90601-19

Postnina plačana v gotovini

Sprednja in abbon. postale

Štev. 794

PO FRANKFURTSKI KONFERENCI

NOVE OBLIKE - STARI GILJI

Upravne spremembe skoraj istočasno kakor v Trstu - Organizatorji Hitlerjevega vojnega gospodarstva so stopili zopet na plan - Odpor celo med socialnimi demokrati in demokristjani

BERLIN, 10. - Upravne spremembe v angleško-ameriški bločni so povzročile važne politične posledice. Tako francoski kakor tudi nemški politični krogi se bojijo, da vsebuje nova ustava dvocne, ki sta jo predložila ameriški in angleški vojaški poveljniki, za bodočo preveč važne obveznosti. Ti krogi vidijo v položaju ravnatelja izvršnega odbora državnega kanonizirane zapadne Nemčije. Sedanja vlada tako imenovane gospodarskega sveta si ne upa povedati vojnega pravega imena in tudi parlament se imenuje samo gospodarski svet, čeprav sodelujejo v njem poleg tehnikov v prvi vrsti tudi politiki, ki so bili izvoljeni na politični osnovi. Frankfurtski načrt daje novo ustanovitveno osrednjemu organizacijskemu obsegu, katere obseg je težko določiti. Vrh tega so nemški demokristi politični krogi menili, da so to novo ustavo izdelali ljudje in organizacije, ki nimajo na sebi prav nič demokristnega.

Moskovski tisk poudarja, da so se na frankfurtski konferenci sešli nasprotniki nemške enotnosti, ki skušajo ustanoviti nemško zapadno državo, kakor si želijo Američani. Izvestija ugotavljajo, da v zapadni Nemčiji nastopajo zopet zil družbe nemškega ljudstva, ki so splošno človeštvo že v dve kravi vojni. Stari lastniki nemških monopolov, organizatorji Hitlerjevega vojnega gospodarstva so stopili zopet na plan in skušajo rešiti stare akcijske družbe, hoteče ustvariti nova združenja, truste in monopole, celo sindkate in jih tudi voditi. Izvestija zaključujejo, da so ponavljajo tragične zmote Versailles, ki so bile tako usodne za človeštvo.

Frankfurtsko konferenco komentira tudi poljski tisk. List "Kurier Górnictwa" piše, da je bilo na dnevnem redu moskovske konference vprašanje politične enotnosti; Nemčije, da je Sovjetska zveza vztrajala na tem, da je mogoče zvesti demilitarizacijo in demokracizacijo Nemčije samo z nadzorovano politično enotnostjo vse Nemčije, da pa so se temu uprle ZDA. Američani so morali umakniti svoje načrte glede ustanovitve samostojne zapadne nemške države, ker bi se nemško ljudstvo uprlo temu načrtu. Zaradi tega so svoje načrte spremenili v nove oblike, katere so uporabili za organiziranje zapadnih zasebnih con v Nemčiji, kjer pa so prikriti ustanovili neke vrste vlado zapadne Nemčije.

List "Dziennik Ludowy" pa ugotavlja, da poveljniki francoske začetne cone ni sodeloval na frankfurtski konferenci in francoska vlada zahteva za njeno priznanje zapadnih nemških okupacij, da se mora pred sklenitvijo mirovne pogodbe z Nemčijo priznati vključitev Francije v francoski gospodarski sistem in mednarodno nadzorstvo. Francija, ki bo dopuščala Franciji večjo udeležbo pri okrožanju, ki je premožovne in industrijske cone. Glede na načrt, ki ga je na zad-

Poljska lahko zaposli vse svoje državljane

VARSAVA, 9. - Na tiskovni konferenci inozemskih novinarjev je ravnatelj tiskovnega urada poljske vlade gen. Groz izjavil, da poljska vlada v interesu svoje varnosti utrjuje in razvija dobre odnose z vsemi državami, ki sledijo istim ciljem, zlasti pa s slovenskimi državami.

Groz je poudaril, da želi Poljska navezati stike z vsemi državami, ki hočejo sodelovati z Poljsko na podlagi medsebojnega spoštovanja suverenosti. Poljska vlada bo pospešila in končala repatriacijo poljskih delavcev iz inozemstva, kajti prvič v zgodovini je Poljska sposobna, da zaposli vse svoje državljane. Teh izseljencev je nad tri milijone, in sicer 600 tisoč v Braziliji, 450 tisoč v Franciji, 330 tisoč v Argentini, 80 tisoč na Westfalskem, 10 tisoč v Belgiji, in okoli 100 tisoč v ZDA, ki so obratni poljsko državljanstvo.

Končno je Groz pripomnil, da se protivi načeli, na podlagi katerega naj bi imela Nemčija prednost za obnovu. Prav tako je proti nemškemu revizionizmu. Glede grškega vprašanja je Groz odinil vsako izjavo.

Atenska vlada resna nevarnost za mir

ATENE, 10. - Radio "Svobodna Grčija" sporoča, da so čete gen. Markosa v bojih v srednji Makedoniji zadale vladnim četam velike izgube. Do bojev je prišlo blizu kraja Solunara in demokristi na vojska je zavzela mesto Sidrakastro. Nadalje so grški partizani blizu kraja Agia Triada razstrelili železniško most in električno centralo ter v naslednjih bojih zavzele utrjene položaje vladnih čet blizu kraja Durdaja.

Radio Svobodne Grčije odgovarja na članek prof. Brailleya, ki ga je oddajal londonski radio in v katerem ta zatrjuje, da nova demokristična vlada ne more biti priznana, ker nima lastnega ozemlja.

Radio poudarja, da je demokristična vojska osvobodila velik del grškega ozemlja in da se na osvobodjenem ozemlju izvede volitve za ljudske odbore in za ljudske sodišče, ter volitve se je udeležila vsa država.

Radio Svobodne Grčije odgovarja na članek prof. Brailleya, ki ga je oddajal londonski radio in v katerem ta zatrjuje, da nova demokristična vlada ne more biti priznana, ker nima lastnega ozemlja.

Radio poudarja, da je demokristična vojska osvobodila velik del grškega ozemlja in da se na osvobodjenem ozemlju izvede volitve za ljudske odbore in za ljudske sodišče, ter volitve se je udeležila vsa država.

Radio Svobodne Grčije odgovarja na članek prof. Brailleya, ki ga je oddajal londonski radio in v katerem ta zatrjuje, da nova demokristična vlada ne more biti priznana, ker nima lastnega ozemlja.

absolutna večina volivcev. Na osvobodjenem ozemlju so izvedli agrarno reformo, tam izhajajo redno časopisi in lahko se trdi, da je tu organizirano svobodno demokristično življenje, ki je ravno nasprotno od terorističnega režima, ki ga v Grčiji vlijujejo tuji. Atenska vlada pa ima danes samo oblast, ki so jo imele kvizlinške vlade med okupacijo.

Ce upoštevamo to vprašanje s stališča miru in sodelovanja med narodi, moramo priznati, da je priznanje časne demokristične vlade opravljeno, ker predstavlja atenska vlada resno nevarnost za mir.

METZ. - Zaradi eksplozije, ki je nastala v rudniku Vullimien in Petito Roselle so do sedaj potegnili iz rovov pet mrtvih in štiri deset ranjenih rudarjev. Ni se znano skupno število žrtev.

Časi so težki pravijo Angleži

VEDNO večje ogorčenje nad dolarsko diplomacijo - Anglija na mrtvi gospodarski točki - Novi uspehi KP Anglije

LONDON, 10. - O sedanjem gospodarskem položaju Anglije je prihodnja moskovska "Pravda" članek Borisa Izakova, ki piše, da je angleška prestolnica podobna osebi, ki se ne more popraviti od dolge in nevarne bolezni. "Časi so težki", se besede je siliti na vsakem koraku, v hotelih, restavracijah, gostilnah, železnici, na cesti, skratka povsod. Angleži jih izgovarjajo z nekim čupom.

Vojna, ki se vedno bolj oddaljuje, je zapustila stalno naraščajočo pomanjkanje izza vojnega časa. Angleško ljudstvo je vedno bolj ogorčeno nad nesramnim postopanjem dolarske diplomacije. Ameriki so včasih struže so v današnji Angliji nedvomno močne. Na zborovanjih in sestankih podana izjave, ki so naperjene proti politiki ZDA, nasploh vseh na tolo odobravanje. "Pravda" poroča dalje, da uporablja v Angliji sedaj novo krikalico: "Lazov". Namen tozadevno izdanih načrtov je, dvigniti angleški izvoz do koncem leta 1948 za 60% nad predvojno stanje. Nihče pa ne pove, na kakšen način bo.

ZDA se bojijo obzvo v ljudskih republikah

PRAGA, 10. - V zvezi s pripravljenim jugoslovanskim zlata v ZDA piše list "Prace": "Stališče ameriškega zunanjega ministrstva do ljudskih demokracij postaja vedno bolj nasprotno, ne samo pri reševanju mednarodnih vprašanj, pač pa tudi ko gre za notranja vprašanja, ki se tičejo obnove. Gospodarski načrti ljudskih republik rase po volji ZDA, ker preprečujejo ekspanzijo ameriškega kapitala."

trojico: dolar, atomsko bombo in tako imenovano "krščansko civilizacijo". Govorilo bomo o slednji. Njen najbolj hianski izraz obstoja v zamenjavi pism med Trumanom in papežem Pijem XII. 26. avgusta 1947.

Myron Taylor je imel nalogo izročiti ta pisma. Taylor je bil predsednik upravnega sveta United States Steel (jeklarska družba) in navdušen obžalovalec Mussolinijevih imperialnih podvigov.

Trumanovo pismo spominja predvsem na izmenjavo misli v letu 1939, ko uresničenje združitve sil za moralno ureditve svetla. V tem času je papež dal pobudo za izvedbo "moralnega reda" v vsem svetu. 25. decembra 1939, ko je končal v sredi vojne proti Hitlerju, obrazložil papež svoje želje. Je Pij XII. takole ocenil osnovno načelo svoje politike:

CELLOVEC, 10. - Pred angleškim vojaškim sodiščem v Celovcu, ki mu predseduje podpolkovnik Kohen, ki do sedaj obsojil še večje število slovenskih antifašistov, je bil proces proti sedmim slovenskim demokristom, ki so jih obtožili, da so napadli skupno naciste. Med procesom so znani nacisti, ki so nastopili kot priče, izjavili slovenske mladince in obrekovali Jugoslovijo.

Med procesom je bilo dokazano, da so te priče člani nacistične organizacije "Wurkkommandos", in glavna obtožbena priča je prišla, da je pripadala SS. Pri razglasitvi sodbe je predsednik Kohen izjavil, da mu je žal, da mora opoziti del obtožbenih zaradi pomanjkanja dokazov, čeprav da je trdno prepričan o njihovi krivdi.

Predsednik sodišča podpolk. Kohen je dal nalog za aretacijo dopisnice "Tanjugas", ki je jugoslovanska državljanka. Tanja Majcen, ki ji vili svojo službo med procesom. Pri aretaciji niso dopisnici dovolili niti, da bi vzele s seboj svoj plašč in osebne stvari.

Na Koroškem obsojajo slovenske demokrate

SELE po številnih posredovanjih so jo izpustili iz zapor. To postopanje je vzbudilo med slovenskimi koroškimi antifašisti veliko ogorčenje.

Tuji novinarji v FLRJ v letu 1947

BEOGRAD, 10. - Lansko leto je obiskalo Jugoslavijo 206 novinarjev iz raznih delov sveta. 51 jih bilo iz ZDA (v letu 1946 jih je bilo 40), to je četrta od vseh. Od ostalih je bilo 27 iz Anglije, 15 iz Francije, 7 iz Švice, 7 iz Palestine, 5 iz Indije, 4 iz Avstrije, 4 iz Italije, 3 iz Kanade, 3 iz Belgije, 3 iz Nizozemske, 19 iz Bolgarije, 16 iz CSR in 3 iz Poljske.

Dalje so Jugoslovijo obiskali razni britanski funkcionarji, centerburški nadškof Hewlett Johnson, yorkški škof dr. Garbett, skupina laburističnih poslancev pod vodstvom Ziliacusa, delegacija ameriških cerkvenih predstavnikov ter številni drugi funkcionarji iz Indije, Burne, Kitajske in slovenskih držav.

Švicarski demokristi proti dolarski diktaturi

BERN, 10. - Kakor smo že poročali, je švicarski delegat na mednarodni konferenci za trgovino in zaposlitev v Havani izjavil, da Švice ne bo sodelovala v mednarodni organizaciji za trgovino. Švicarski tisk poudarja, da nima Švice nobenega opravka na tej konferenci. Enostranska orijentacija do ZDA, ki jo je Švice do sedaj zasledovala, je dovedla Švice v roke dolarja, ki ne pozna nobenih drugih koristi, kakor lastnih. Zaradi tega, tako razglablja švicarski demokristični tisk, mora Švice takoj skleniti trgovinske pogodbe z državami vzhodne Evrope, ker je to edino sredstvo za doseg njene neodvisnosti nasproti diktaturi dolarja in Havane.

Levo krilo se odcepilo od francoskih socialistov

PARIZ, 10. - Levo krilo francoske socialistične stranke je ustanovilo samostojno gibanje: "Demokristično gibanje socialistov". Voditelji novega gibanja so bili poravnani pred disciplinsko komisijo stranke zaradi njihove kritike do politike vodstva, ki sklepa zavaznost v burjujskim silam. Levčarska sekcija vodi politično enotnost delavskega razreda in kritizira pristaneke k Maršallovemu načrtu. Glasilo tega gibanja je tednik "La bataille socialiste". Najbolj znani člani tega gibanja so: Guy Guebert, Nourrier, Fourrier, ravnatelj lista "Franc Tireur" in drugi.

Železničarji stavkajo v Severni Afriki

PARIZ, 10. - 3. t. m. je začela stavka vseh železničarskih in pristaniških nameščenec v francoski Afriki. V stavki je nad 20 tisoč delavcev, ki zahtevajo ukinitve raznih razlik in izenačenje mezd.

Italijanski delavci nadaljujejo svojo borbo

PROTESTNE stavke iz solidarnosti do brezposelnih - Togliatti zopet izvoljen za tajnika KPI

RIM, 10. - Stavka bančnih nameščenec se še vedno nadaljuje, ker so delodajalci postavili nesprejemljive predloge. Tajnik splošne konfederacije dela dr. Santi je izjavil, da bodo italijanski delavci izrazili v konkretni obliki svojo solidarnost z bančnimi nameščenec.

Iz solidarnosti z bančnimi nameščenec so v Crotone, Catanzaro, in drugih krajih proglasili splošno stavko. Tudi brezposelni delavci nadaljujejo svojo borbo. V Viareggio, Forlì, Pistoji in drugod so proglasili splošno stavko, ker oblaščajo niso poudarili zadostnih ukrepov, da bi olajšale bedo brezposelnih delavcev.

Admiral Connally v Trstu

TRST, 10. - Na krovu torpednega lovca "Gaering" je prišel v Trst admiral Richard L. Connally, poveljnik ameriških pomorskih sil v vzhodnem Atlantiku in Sredozemlju.

Galerija moderne umetnosti v Ljubljani

LJUBLJANA, 10. - V Ljubljani bodo ustanovili "Galerijo moderne umetnosti", ki so zbirala in hranila dela sodobnih slikarjev in kiparjev. Galerija moderne umetnosti bo organizirala tudi stalno umetniško razstavo, namenjeno ljudskim množicam in njihovim družinam.

Poljedelstvo v Istri

REKA, 10. - Lansko leto so izvršili v Istri velika dela za reorganizacijo poljedelstva. Obdelali so nova zemljišča in zapuščene njive. Pri obdelovanju žitnih polj so privrkat uporabili poljedelske stroje. V vsakem okraju so ustanovili brigade traktorjev. Prihodnje leto bodo nadaljevali z delom za racionalizacijo obdelovanja trti in za racionalizacijo živinorjstva.

Velik razmah združništva v Jugoslaviji

BEOGRAD, 10. - Približno 80% vsega jugoslovanskega prebivalstva se okušuje sedaj v združnih Zadrugah, sektor se je po osvoboditvi trkrat povečal. Pred vojno je imela približno 2500 združnih organizacij, potem katerih so okušovali vasi in mesta. Leta 1947 pa je delovalo nad 7200 združnih in prodajnih združenj. Samo v letu 1946 je znašala vrednost blaga, ki je bilo dobavljivo po zadrugnem sektorju, 16 milijard dinarjev, kar predstavlja znesek, ki presega celotno postavko proračuna stare Jugoslavije.

Nova pomorska proga Trst - Aleksandrija

Egiptska paroplovna družba "Misr Lines" je uvedla stalno prometno progo med Trstom in Aleksandrijo v Egiptu. Do te odditve je prišla na podlagi kompenzacijskega dogovora, ki ga je sklenila Českoslovaška s Egiptom in ki se nanaša na prvi vrsti na znatne dobave egiptškega bombaža Českoslovaški.

Druga obletnica albanske republike

TIRANA, 10. - Jutri, 11. januarja, bo druga obletnica proglavitve albanske ljudske republike. Uveljavljanje demokrističnih načel, ki jih vsebuje ustava, je omogočilo med ljudstvom velik delovni polet, ki je moglo samo pod ljudskim režimom. V letu 1947 so vložili v narodno gospodarstvo podlugo milijardo lekov; predvojna proizvodnja pa je bila prekoračena. Velik razvoj je

K reorganizaciji VU

Na drugi strani našega lista objavljamo poročilo o delni reorganizaciji anglo-ameriške vojaške uprave na Tržaškem ozemlju. Vsekakor je to prvi važni anak tieste reorganizacije, ki se o njej že precej časa govori in piše, o kateri pa vemo le toliko, da se je VU doslej posvetovala le s predstavniki "Giante" italijanskih nacionalističnih strank, medtem ko predstavniki ljudskih organizacij sploh ni vvela v ozi; zato je ta reorganizacija mogoče pravi rezultat teh posvetovanj.

Glavne značilnosti te reorganizacije pa so sledeče: Predvsem se opazja, da se pri preimenovanju namesto vojaških nazivov uvajajo civilni - gen. Galtier ni več višji oficir, temveč glavni ravnatelj za civilne zadeve.

Primerenjavamj oddelkov v italijansko imenovane departmase se daje tem nekakšno večjo težnjo, kajti že sama beseda nas spominja na nazive, ki jih imajo v ZDA ministri.

Zaključek kongresa

N-garvije je prečital zaključno resolucijo kongresa, v kateri se odobrava delovanje strankinega vodstva med petim in šestim kongresom in poudarja potrebo borbe za doseg notih demokrističnih pridobitev potom reform. Glavna naloga partije pa je njeno delovanje v demokristični ljudski fronti; stranka bo podpirala iniciative za enotno volilno listo na bodočih volitvah.

Rovanje cerkve proti madžarski republiki

BUDIMPESTA, 10. - Na konferenci madžarske komunistične stranke je njen tajnik Rakosi izjavil, da nekateri člani madžarske katoliške cerkve s prisramom Szindzentyjem na čelu notejo priznati obstoja madžarske republike, da isti krogi sabotirajo obnovo, skušajo ljudske množice in se protijo agrarni reformi.

Rakosi je govoril nato o zmanjšanju politiki in dejal, da si je madžarska ljudska demokracija pridobila zaupanje sosednjih držav, kar bo imelo ugodne učinke tudi v vprašanju postopanja z madžarskimi manjšinami.

Velik razmah združništva v Jugoslaviji

zadruge s 326.000 domačimi kmetiči, ml gospodrstvi, ki štejejo 2 milijona potrošnikov. Lansko leto so zgradili in priredili 80 poslopij za zadruge. Tem združenjem je bil dovoljen kredit 577 milijonov dinarjev.

Volitve v okrajne odbore v puljskem okrožju

PULJ, 10. - Na plenarni seji mestnih odborov ljudske fronte so bile ustanovljene posebne komisije, ki bodo vodile predvolilno kampanjo za bodoče volitve v mestne in okrajne odbore puljskega okrožja. Te volitve bodo 1. februarja t. l. Med odbori ljudske fronte puljskega okraja se je pričela tekma, ki obstaja v pristojevalnem delu pri raznih opravilih v mestu in pri borbi za odpravo neplemenosti.

Graditve biš in bolnišnic na Reki

REKA, 10. - Na seji Mestnega odbora je tajnik Petrinović poročal o delovanju v lanskem letu in poudaril, da so zgradili 37 hiš s 195 steli; novonj; v kratkem bodo dogradili 8 hiš s 142 stanovanji. V gradnji je drugih 188 poslopij. Odprli so 149 združnih razprodajalnic. Graditvo tudi dve bolni, in sicer eno za bolničarje, drugo za babice. V reški bolnici so lansko leto zdravili nad 13. tisoč oseb in izvršili nad 3000 operacij.

Petrinović je nato poudaril, da uspešno tudi na kulturnem področju Italijani in Hrvat enakovrednost. Na Reki je sedaj 10 osnovnih in 7 srednjih hrvaških šol z 2500 dijakov in 8 osnovnih in 6 srednjih italijanskih šol. Razen tega so še 4 druge šole za sedemletni pouk, ki jih obiskuje 4000 dijakov. Zelo se je razvilo gledališko in glasbeno delovanje.

Reorganizacija VU

Na drugi strani našega lista objavljamo poročilo o delni reorganizaciji anglo-ameriške vojaške uprave na Tržaškem ozemlju. Vsekakor je to prvi važni anak tieste reorganizacije, ki se o njej že precej časa govori in piše, o kateri pa vemo le toliko, da se je VU doslej posvetovala le s predstavniki "Giante" italijanskih nacionalističnih strank, medtem ko predstavniki ljudskih organizacij sploh ni vvela v ozi; zato je ta reorganizacija mogoče pravi rezultat teh posvetovanj.

Glavne značilnosti te reorganizacije pa so sledeče: Predvsem se opazja, da se pri preimenovanju namesto vojaških nazivov uvajajo civilni - gen. Galtier ni več višji oficir, temveč glavni ravnatelj za civilne zadeve.

Primerenjavamj oddelkov v italijansko imenovane departmase se daje tem nekakšno večjo težnjo, kajti že sama beseda nas spominja na nazive, ki jih imajo v ZDA ministri.

Zaključek kongresa

N-garvije je prečital zaključno resolucijo kongresa, v kateri se odobrava delovanje strankinega vodstva med petim in šestim kongresom in poudarja potrebo borbe za doseg notih demokrističnih pridobitev potom reform. Glavna naloga partije pa je njeno delovanje v demokristični ljudski fronti; stranka bo podpirala iniciative za enotno volilno listo na bodočih volitvah.

Rovanje cerkve proti madžarski republiki

BUDIMPESTA, 10. - Na konferenci madžarske komunistične stranke je njen tajnik Rakosi izjavil, da nekateri člani madžarske katoliške cerkve s prisramom Szindzentyjem na čelu notejo priznati obstoja madžarske republike, da isti krogi sabotirajo obnovo, skušajo ljudske množice in se protijo agrarni reformi.

Rakosi je govoril nato o zmanjšanju politiki in dejal, da si je madžarska ljudska demokracija pridobila zaupanje sosednjih držav, kar bo imelo ugodne učinke tudi v vprašanju postopanja z madžarskimi manjšinami.

Velik razmah združništva v Jugoslaviji

zadruge s 326.000 domačimi kmetiči, ml gospodrstvi, ki štejejo 2 milijona potrošnikov. Lansko leto so zgradili in priredili 80 poslopij za zadruge. Tem združenjem je bil dovoljen kredit 577 milijonov dinarjev.

Volitve v okrajne odbore v puljskem okrožju

PULJ, 10. - Na plenarni seji mestnih odborov ljudske fronte so bile ustanovljene posebne komisije, ki bodo vodile predvolilno kampanjo za bodoče volitve v mestne in okrajne odbore puljskega okrožja. Te volitve bodo 1. februarja t. l. Med odbori ljudske fronte puljskega okraja se je pričela tekma, ki obstaja v pristojevalnem delu pri raznih opravilih v mestu in pri borbi za odpravo neplemenosti.

Graditve biš in bolnišnic na Reki

REKA, 10. - Na seji Mestnega odbora je tajnik Petrinović poročal o delovanju v lanskem letu in poudaril, da so zgradili 37 hiš s 195 steli; novonj; v kratkem bodo dogradili 8 hiš s 142 stanovanji. V gradnji je drugih 188 poslopij. Odprli so 149 združnih razprodajalnic. Graditvo tudi dve bolni, in sicer eno za bolničarje, drugo za babice. V reški bolnici so lansko leto zdravili nad 13. tisoč oseb in izvršili nad 3000 operacij.

Petrinović je nato poudaril, da uspešno tudi na kulturnem področju Italijani in Hrvat enakovrednost. Na Reki je sedaj 10 osnovnih in 7 srednjih hrvaških šol z 2500 dijakov in 8 osnovnih in 6 srednjih italijanskih šol. Razen tega so še 4 druge šole za sedemletni pouk, ki jih obiskuje 4000 dijakov. Zelo se je razvilo gledališko in glasbeno delovanje.

Romanjska-sovjetska trgovinska pogajanja

BUKARESTA, 10. - Včeraj je odpotovala v Moskvo gospodarska delegacija pod vodstvom finančnega ministra Luka, ki se bo pogajala za nov trgovinski dogovor med Rumunijo in ZSSR.

Rumunija je začela pogajanja tudi z Bolgarijo za uvoz 90.000 ton bolgarskega tobača boljše vrste.

Diktatorska nagnenja
g. Cosulich

Avgusta meseca je ravnateljstvo CRDA sporočilo enotnemu tovarniškemu odboru, da hoče spremeniti enotni urnik za uradnike in razdeliti urnik, čeprav je vse uradništvo bilo temu nasprotno. Enotni odbor je sporočil ravnateljstvu to voljo uradnikov.

Ravnateljstvo pa je še enkrat obvestilo odbor, da sploh ne bo več razpravljalo o stvari in je objavilo ukaz o spremembi urnika na oglasni deski, kakor je bilo v navadi za časa fašizma. Tedaj se je zbiralo vse uradništvo na skupščini in razpravljalo o tem samovoljnem ukrepu ravnateljstva CRDA, nato pa poverilo enotnemu odboru, naj reši spor z ravnateljstvom. 8. januarja je ravnateljstvo ponovno poklicalo k sebi odbor ter dejalo, da se o urniku sploh ne sme več razpravljati, češ da so nekateri uradniki drugačnega mnenja kot pa sindikalni zastopniki. Odbor je takoj izvedel voljo, pri kateri je večina uradnikov glasovala za enotni urnik. Te rezultate so poslali ravnateljstvu, ki jih je predložilo Cosulichu. Ta je grozil, da bo kaznoval uradništvo in dal navodila osebju menze, da se ravna po novem urniku.

Uradništvo osrednjih gradov CRDA-e pa se ne počuti pokoriti ukazom g. Cosulich, in odločno zahteva enotni urnik.

Stavka bančnih uslužbencev
še traja

Stavka bančnih uslužbencev se je začela 31. decembra 1987 in še traja. Stavkarji bančni uslužbenci vseh denarnih zavodov v Italiji in v Trstu. Stavka se postruže in je do tedaj malo izgledala za rešitev spora, ker predstavniki bank niso pozabili nobenega razumevanja za upravljanje zahteve stavkarjev. Vzrok stavke je, ker banke ne želijo zadostiti delovni pogodbi sklenjeni 4. oktobra 1987, po kateri so bančni uslužbenci priznane gotove dohode. Uslužbenci tudi zahtevajo podaljšanje veljavnosti te pogodbe, ki se je iztekla 31. decembra 1987, ker smatrajo, da se splošni gospodarski pogoji, pod katerimi je bila pogodba sklenjena, niso prav nič spremenili od 4. oktobra do danes. Ker bankirji trmasto odločajo zahteve uslužbencev, vse kaže, da bo stavka še trajala. Poštni in telegrafski uslužbenci grozijo, da se bodo iz solidarnosti pridružili stavki. Tudi ni izključena splošna stavka, kakor je izjavil tajnik Splošne delavske zveze.

Izšel je koledar
GREGORČIČEVE ZALOŽBE
ZA LETO 1988

Poverjenike in prosvetna društva prosimo, da čimprej dvignejo knjige pri Gregorčičevi založbi v ul. del Porta 16. Knjige dobite tudi v knjigarni Fortunat na trgu Sv. Antona Novega. V vsako družino koledar Gregorčičeve založbe, edini slovenski koledar na Tržaškem ozemlju!

Slovensko narodno gledališče
za Tržaško ozemlje

Torek 13. januarja ob 20: Cankar: «Kralj na Betanovcu, Goštanje v Srednji (Dom kulture). Četrtek 15. januarja ob 20: Cankar: «Kralj na Betanovcu, Goštanje pri Sv. Ivanu (Škempeter). Petek 16. januarja ob 20: Cankar: «Kralj na Betanovcu, Goštanje v Kihu ob morju. Prodaja vstopnic 16. t. m. od 10 do 18, od 16 do 18 ter eno uro pred pričetkom predstave.

FIZIKULTURA

Samo nogomet in košarka na naših igriščih

8 srečanj za prvenstvo Tržaškega ozemlja, 8 za okrožno, 4 za prvenstvo I. skupine in 6 za istrsko prvenstvo. 13 srečanj v košarki za moško in žensko prvenstvo Tržaškega ozemlja in okrožja.

Današnji nogometni sporad za prvenstvo Tržaškega ozemlja: igrišča na Stadionu: ob 8.30 Tovarna strojev-Skedenj ob 10.30 Sv. Ana-Aurora ob 12.30 Kostalunga-Monte-bello ob 14.30 Magdalena-Dreher; v Ankeranu ob 14. Milje-Ponza; v Umagu ob 14. Umaga-Izola; v Nabrezini ob 14. Nabrezina-Pristanjski; v Piranu ob 14. Piran-Rojan. Okrožno prvenstvo: na Opčinah ob 9. Sv. Marko-Skorjela; ob 10.30 Arzenal-Proleter; ob 12. Kolonja-Vesna; igrišča CRDA ob 12.30 OMMSA-INAMLA ob 14. Greta-Sv. Viš; v Nabrezini ob 14. Tiskarji-Primorje P. K.; igrišče v Zavljah ob 10. Col ILVA-Aquila. Prvenstvo I. skupine: igrišče v Zavljah ob 8.30 Roco-Sv. Marko, ob 12. Rinaldi-Kozman, ob 14. Sv. Ivan-Greta; na Opčinah ob 10. Opčinah-Col ILVA.

Istrsko nogometno prvenstvo: v Kopru ob 14. Partizan-Aurora B; v Brtonigah ob 14. Brtonigja-Olimpija; v Tivoli ob 14. Tivoli-Grada; v Ankeranu ob 14. Radeva-Zvezda-Petrovica v Buja ob 14. Zašeta-Umag B; v Novemgradu ob 14. Novi grad-Medveza.

Košarka

Prvenstvo Tržaškega ozemlja: igrišča DŠZ ES ob 10. Skolet-Tomažič ob 11.30. Tovarna strojev-Izola; igrišča Col ILVE ob 10. Col ILVA-Sv. Alojz ob 11.30 Skedenj-DŠZ ES; počiva Arzenal. Prvenstvo Tržaškega ozemlja - ženske ekipe: igrišča DŠZ ES ob 13. DŠZ TS-Izola; igrišče v Barkovlju ob 11. Barkovlje-Rinaldi; Tomažič počiva. Okrožno prvenstvo - moške ekipe: igrišče v Barkovlju ob 9. Greta-Skolet; ob 10. ECA-Barkovlje; igrišča DŠZ ES ob 9. Rinaldi-Sv. Alojz B. Okrožno prvenstvo - ženske ekipe: igrišča Tomažič ob 9. Tomažič-B-Skorjela; ob 10. Rinaldi-Greta; ob 11. Magdalena-Vesna; igrišča Col ILVE ob 9. Col ILVA-Fleat.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Delna reorganizacija angloameriške
vojaške uprave; preimenovanje uradov

TRST, 10. — Iz službenega poročila AIS-a o najnovejšem ukazu št. 55 glede spremembe v organizaciji VU in preimenovanja častnikov, oddelkov in odsekov, povzemamo glavno vsebino tega ukaza.

Sei VU general R. Galtier se bo namesto glavnega častnika za civilne zadeve odsejal imenovat glavnemu ravnatelju za civilne zadeve, njegov namestnik pa namestnik glavnega ravnatelja za civilne zadeve.

Višji častnik civilne policije se bo imenoval ravnatelj za javno varnost, njegov namestnik pa enamestnik ravnatelja za javno varnost; okrogli komisar se bo imenoval «consigli komisar», dosednji častnik za civilne zadeve pa enamestnik konskega komisarja.

Glavemu ravnatelju generalu R. Galtierju bo dodeljen pet ravnateljev in en izvršni ravnatelj za ceno; ti ravnatelji so:

za javno varnost, pristojnosti ravnatelj, za finance, za gospodarske zadeve, izvršni ravnatelj.

Dosedanji oddelki in odseki (division, section) se ukinejo in spremenijo bodisi v oddelke ali departmane, (departamenti), bodisi v urade.

Novih oddelkov ali departmanov je deset, in sicer:

za javno varnost, pristojnosti ravnatelj, za finance, za gospodarske zadeve, izvršni ravnatelj, za promet, za notranje zadeve, za industrijo, za trgovino, za javna dela, za delo, za pravne zadeve.

Poleg departmanov (oddelkov) se ustanovi namesto dosedanjega AIS-a «Urad za obveščanje javnosti» (skrajšano PIO-Public Information Office).

Sei poedinilni departmanov noli-ko naziv enotni.

Ravnatelj za javno varnost je obenem načelnik departmana za javno varnost, pristojnosti ravnatelj je obenem načelnik departmana za promet, v katerem je vključena tu-

di svobodna tržaška luka (Punto franco), ravnatelj za finance je obenem načelnik departmana za finance.

V departmanu za notranje zadeve spadajo sledeči uradi:

uradi za zdravstvo, urad za prosveto, urad za skrbstvo in dobrodelnost, urad za pošto, brczoj in telefon. V departmanu za trgovino spadajo: urad za prehrano in preskrbo, urad za nadzorstvo cen.

V departmanu za promet spadajo:

urad za upravo železnice, urad za ceste in avtomobilski promet, urad za letalski promet.

V departmanu za industrijo spadajo:

urad za javna podjetja, urad za kmetijstvo in ribarstvo, ki ima malo gosepevati vse kmetijstvo, gozdarstvo in ribarstvo. Vodje poedinilnih uradov se imenujejo «uradniki» (Officer) za prehrano, za prosveto itd.

Ukaz št. 55 stopi v veljavno danes.

Miličniki so bili obsojeni
pred ljudskim sodiščem, ker so ropali

Ker se je zaslišanje obtožnih pri razen Malalana, ki ga tudi verjani ni bilo, kontalo, je sodišče začelo zasliševati razbremenilne prič, katerih je okrog 40. Vse te priče, ki so imele tolažbe, ker ne govorijo italijansko, so iz krajev, kjer so vršili svojo službo pokojni republikanski miličniki. Te priče so marksiški povedale o teh miličnikih in njihovih ropih, ki so jih izvršili po Velikem Repnu, o katerih seveda njihovi sorodniki v petek niso ničesar povedali. Vzrok je ta, da so navadno vsi miličniki skvadristi in silne enočasne ovce, ki naj bi bili usmrčeni le zaradi tega, ker so bili Italijani; tako so hoteli dokazati nekateri obtožniki priče. Prva razbremenilna priča je bil Angel Puriz iz Velikega Repna. Ta je povedal, kako so mu med nasilno okupacijo neko noč vdri v klet trije miličniki in mu odnesli sod 50 litra vina. Ko se je on zaradi hrupa približal k oknu in začel vpliti na pomoč, so mu na miličniki zagrozili z brostrelo. Med temi miličniki je bil eden, ki so ga nato v Velikem Repnu obsojili, na smrt. Marja Cakbar je prav tako povedala, kako so jo ropali miličniki, med katerimi je bil eden, ki

so ga nato maja z dvema drugima obsojili na smrt. Njo so miličniki ropali ponoči. Ker ta ni imela vina, ki so ga oni zahtevali, so ji odnesli 700 lir in nekaj zlatnine. Josip Skabar, ki je prisostvoval razpravi proti miličnikom, je povedal, da so ti priznali poleg omenjenih obtožb še druge. Ljudstvo iz vasi, ki je prisostvovalo razpravi in ki je poznalo miličnike, je zanje zahtevalo smrt. Ciana narodna zaščitelj Viljem Lazar in Angel Guštin sta omenila, da je procesu proti miličnikom prisostvovalo 40 vaščanov. Obe priči sta povedali, da so ti miličniki ropali samo ali pa skupno z Nemci. Celotik pred koncem vojne so miličniki nekemu kmetu iz Velikega Repna odnesli prašiča, potem ko so na kmetu streljali. Lazar je še omenil, da je na lastno pesem enkrat vprašal miličnike, ali so res oni ropali. Ti so mu razen tatvine neke gnjate priznali vse. Priči sta priznali, da je tedaj narodna zaščita dobila povelje od komande mesta v Sezani. Med temi ukazal je bil tudi ta, da morajo zaslišati aretirane vse pripadnike nemških orožnih sil in črnosrajnike. Razprava se nadaljuje jutri zjutraj.

Branjeve ne bodo sprejele
krivične odmere davkov

Tržaške branjeve (venderigole) imajo važno vlogo v prehranjevalnem problemu Trsta zlasti v dobi velike dražnje, ko se mora povprečni potrošnik zatekati k cenejšemu načinu prehrane. Branjeve pa tvorijo obenem po svojem številu eno najmočnejših skupin malih trgovcev, ki so pri svojem delu in zaradi odvisnosti od veletrgovcev precej izkoristljive. Večina branjev je iz naših okoliških vasi, predvsem s Kontovela in Proske, ter se morajo ubijati za vsak vsakdanji kruh. Ob vsakem vremenu bodisi v burji, dežju ali snegu jih vidiš, kako se navsezgodaj postavljajo svoje stojnice in stojne vse dan do pozne noči na nogah. Pozimi so vse zavite pred mrazom, poleti pa jim pripeka vročina.

Res je sicer, da so za časa vojne branjeve precej zaslužile, vendar pa je njihov položaj po vojni vse težji in njihov zaslužek je majhen. Na eni strani jih izkoristajo veletrgovci, od katerih morajo kupovati zlasti južno sadje in zelenjavo, ki prihaja po večini iz Italije, in jim nudijo blago po visokih cenah. Če pa kupujejo blago od okoliških kmetov, pa morajo plačati poleg stalne cene še številne pristojbine na pr. za tehnično, pristojbine za šuvaje, komisarije itd., ki seveda višajo cene. Vse blago morajo kupiti bruto za neto, to pomeni, da morajo tudi taro plačevati po istih cenah kot sadje. Ker pa se zelenjava in sadje silno rado pokvari, se dogaja, da morajo zvečer zavreči veliko neprodanega blaga, kar je sicer žalostno. Vse rizično nosijo po večini same branjeve. Ceno prodane blaga pa določa komisija za cene, tako da je vsako samovoljno višanje cen še samo posebi kaznivno.

Ne samo to, da jih izkoristajo veletrgovci, marveč ne uživajo niti od oblasti nobene zaštite. Pred kratkim je finančni urad v Trstu ponovno povisil trošarno na zelenjavo in sadje in s tem zadal nov udarec branjevkam, ki že itak malo zaslužijo zaradi težke gospodarske krize, ki jo občutijo zlasti nižji sloji. Vse dostoj se namreč branjev. ke same sporočale finančni uradi, koliko približno prodajo na leto, na podlagi česar je potem finančni urad določil davčno osnovo vsaki branjevi posebej. Na podlagi statistike pa so gospodje pri finančnem uradu ugotovili, da prodajo na trgu branjeve na leto za dve milijardi zelenjave in sadja. To vso to so potem razdelili med vse branjeve ne glede na to, kaj katera prodaja, ali samo par limonov, ali najlepše zelenjavo in sadje. Vsaki branjevi so kar počen določili davčno osnovo okoli 1 milijon in pol lir, od katere bi morala plačati 3% davka. Tako so isti branjevki, ki je imela lansko leto 7 tisoč davčne osnove, povisali to vso na 1 milijon 458 tisoč.

Proti temu ukrepu finančne uprave v Trstu pa so branjeve nastopile z vso odločnostjo in so pripravile svoje pravice tudi braniti, če davčni urad ne bo določil pravične obdavčitve, so pripravile tudi stopiti v stavko, dokler ne dosežejo tega, kar jim po vsej pravi pripada. Skoraj vse so se obrnile za pomoč in podporo v tej njihovi borbi na Endote sindikate, ker vidijo v ES tisto organizacijo, ki edina brani njihove interese. Kot so pomagale branjeve delovnim množicam v njihovi borbi za najosnovnejše demokratične pravice in so se zlasti v 12 dnevi stavki pokazale solidarne z delavskim razredom ter so jim nudile tudi vso materialno pomoč, tako pričakuje, da jih bodo danes te množice podpre.

Zabodel je ženo in se vrnil v zapor
kjer se je hotel obesiti

Grandi Anton je pretekli petek odsedel v tržaških sodnih zaporih svoje kazen. Bilo je že skoraj polnoči, ko je potekal na vrata stanovanjske svoje zveze, na Istrski cesti 110, ki se je sicer pred časom ločila od njega, vendar je on ni mogel pozabiti, ali pa je imel z njo še urediti nekatere račune.

Sprejem ni bil posebno ljubezljiv in med blivšima zakonca se je vnel prepri. Mož se je kmalu zelo razburil in v jezi je potegnil iz razburelo pridal velik kuhinjski nož, a katerim je zabodel ženo med rebra. Poleg te rane, ki na srečo ni bila zelo globoka, je zadal še rano blizu levega čreva in nekaj manjših. Ranjeno ženo, po imenu Bartolotti Rozo, staro 48 let, so odpeljali z rešilnim vozom v bolnico in zdravniki so izjavili, da bo v 10 dneh že okrevala.

Grandija pa je kmalu potem aretirala policija od Sv. Sobote in ga zopet odpeljala v zapore. Mož pa se je čutil tako nesrečnega, ker je moral komaj po par urah osvoboditi zopet v ječo, da se je obesil v celici na omarico z neko vrvice, ki so mu jo slučajno je pustili. Pamflet so še pravčasno opazili njegovo namero in so ga v zadnjem trenutku rešili, da ni umrl.

Vendar je njegovo stanje zelo resno. Odpeljali so ga v glavno bolnico, kjer se bori med življenjem in smrtjo. Domnevajo, da je imel vrvice, s katero se je obesil, skrito pri spodnjih hlačah in zato je policaji pri osebni preiskavi niso našli.

Ta prešmentana ljubezen

Včeraj se je kmalu po dvajseti uri zatekel v glavno bolnico 28-letni Sbroglia Romeo iz ul. Ponzana 5. Obraz in roke je imel okrgane od octove kisline. Zdravniki njegovo prvo pomoč, kom, ki so mu nudili prvo pomoč, je izjavil, da ga je tako zdelala 21-letna Livia Cernaz iz Sp. Magdalene 628, ki je bila nanj ljubosumna.

Zganje so tihotapile

Včeraj in predvčerajšnjim ponoči je civilna policija na cestnem bloku pri Skofjavi ustavila naslednje ženske, ker so hotele prenesti iz cone B zganje v cono A: Hrvatini Ana, Kerin Iida, Perosa Albina, Hrvatini Justina, Bembič Marija in Virginja, Jakomin Edvina. Vsi so doma iz koprškega okraja. Policija jim je zaplenila vsega skupaj 60 litrov zganja.

Vozni red na železnih
od 1. januarja

ODHODI
Proga Trst-Opčine: 0.50 brzovlak Ljubljana - Budapest - Beograd, osebni vlak 7.20 Ljubljana, os. vl. 11.35 Ljubljana, os. v. 13.50 Opčine, os. vl. 15.40 Ljubljana, os. vl. 17.51 Opčine, os. vl. 19.50 Opčine.
Proga Trst-Hrpolje-Kozina-Puli: Osebni vlak 3.02 za Opčine, os. vl. 7.05 Hrpolje, os. vl. 13.05 Hrpolje, os. vl. 17.50 Puli.
Proga Trst-Gorica-Videm: Osebni vlak 4.55 Videm, os. vl. 6.25 Ronke, vl. post.-Gorica, od delavskih eno za delavce, os. vl. 7.05 Videm, os. vl. 12.14 za Ljubljano, os. vl. 16.05 za Opčine (samo ob delavskih), os. vl. 17.02 za Opčine (samo ob nedeljah), os. vl. 19.21 za Nabrezino (samo ob nedeljah), os. vl. 20.14 za Ljubljano.

PRIPHODI
Proga Opčine-Trst: Os. vl. 0.33 iz Ljubljane, brzovlak 6.25 iz Beograda in Budimpešte, os. vl. 7.25 za Opčine, os. vl. 12.14 iz Ljubljane, os. vl. 16.05 za Opčine (samo ob delavskih), os. vl. 17.02 za Opčine (samo ob nedeljah), os. vl. 19.21 za Nabrezino (samo ob nedeljah), os. vl. 20.14 iz Ljubljane.

Proga Videm-Gorica-Trst: Os. vl. 0.47 iz Vidma, 7.44 iz Vidma, 10.01 iz Gorice, brzovlak 13.20 iz Vidma, os. vl. 15.29 iz Vidma, 18.36 iz Gorice, Ronke juž. post. (ob delavskih samo za delavce), 19.36 iz Vidma, 23.03 iz Vidma.

Od nedelje 4. januarja bo ob vseh nedeljah do 22. januarja vozil poseben amušarski vlak v Trbiž. Odhod iz Trsta ob 4.45, prihod v Trbiž ob 8.50, odhod iz Trbiža v Trbiž, prihod v Trst ob 22.15.

KINO V NABREZINI, v nedeljo: «Spet se govori o moži» — senca, Amerikanski film.

KOLEDAR

Nedelja 11. januarja

Bolizar, Lina

Sonce vzhaja ob 7.44 zahaja ob 16.41. Dolžina dneva 8.58.

Jutri 12. januarja

Modest, Tatjana

Spominski dnevi

1850 se je rodil v Berševu v Istri hrvaški pisatelj Bogdan Kučinski. Umrl je leta 1909 v Zagrebu. Narodni spominski dan.

1943 so Nemci zasedli Dražgoše ter bližnja naselja Peči in Jelenčice. Požgali in porušili so hiše, prebivalstvo, ki se ni umaknilo, so pobili.

Luna vzhaja ob 8.18, zahaja ob 18.31. — Mlaj ob 8.44.

PREKRSA

Zivila na dodatne nakaznice. S ponedeljkom bodo začeli razdeljevati v mestu in podelju živila na dodatne nakaznice in sicer: mast (namesto olja in masla) na odrezek olje in maslo za mesec januar 1948. Sladkor, na odrezek sladkor za mesec januar 1948.

Konec razdeljevanja 31. t. m. — Cena: za meso: sladkor 355 lir, maslo 80 lir; za podelje: sladkor 357 lir, maslo 82 lir.

Razdeljevanje riža in koruznega zdroba. V ponedeljek 12. t. m. bodo začeli razdeljevati: Riž 1000 gr za skupine od 0 do 19 ter preko 65 let na odrezek XI - tешenje. — Koruzni zdrob: po 1000 gr za vse skupine in podeljske potrošnike skupine I, II in III na odrezek 28 živilske nakaznice.

Konec razdeljevanja: riž 31. t. m.; koruzni zdrob za meso 20. t. m.; za podelje: 31. t. m. — Cena: za meso: riž 170 lir, koruzni zdrob 66 lir; za podelje: riž 172 lir, koruzni zdrob 68 lir.

Odaja krivičnih odredkov. Do jutri morajo vsi peki oddati obširne mu prehranjevalno uradu vse krušne odreke.

Peki morajo istočasno oddati odreke prodaje, 31. t. m. obširni prehranjevalni urad ne bo več sprejemal odredkov z datumom od 1. do 11. t. m. Urad bo zaradi tega odprt nepretrgoma od 8 do 19 ure.

ENOTNI SINDIKATI

ŽELEZNICARJI. Ustanova skupščina Zveze železnicev za Tržaško ozemlje, ki bi morala biti danes 11. t. m., je odložena iz tehničnih razlogov na 25. t. m.

Kulturni odsek. Krojni tečaj se bo nadaljeval ne v sredo, kakor prvotno javljeno, temveč v ponedeljek 12. t. m.

IZLETI

Planinsko društvo p Trstu priredi v nedeljo 13. t. m. smučarski izlet z belim vlakom v Bohinj. Vpisovanje sprejema trgovina Visin-Vinjevec v ul. Roma 15 in čevljar na Pirc, ul. Settefontane 8.

RAZNO

Zivorejci so danes zadostno preskrbljeni s plenjenimi otrobi. Ker pa otrobi tvorijo enostoranskega ravnarstva, bo uradni živinorejci preskrbeli izpolnjenosti tega krmila z močno krmno, to je z olatimi tropami, katere se danes dobijo v dobri kakovosti in bo na ta način spavil rednost krme v ravnotežje. Ta spopolnjenost naj bi bila najmanj: ana tretjina olatih tropa kot primes otrobam.

Ker so tropne kaj rade polvarjale s pravekoma najprejnih snovi, se priporoča njih nakup pri strokovnih organizacijah v Trstu in sicer: pri Kmetijskem konzorciju v ul. Fabio Filz 15 (vokal ulice Milano) ter pri Mercadante 4. Obvestilo. Obveščamo vse redne odjemalce biverga drožja (treb), da se v tork 13. t. m. začne redno razdeljevanje in sicer: v tork ob 13.10 do 16.5; v sredo 16.00-23.0; četrtek 23.1-26.6; v petek 1-3.0; v soboto 31-50.

Kdor bi rad, da se mu količina pripelje v vas, naj naredi prošnjo, v kateri naj dolo tekoče številke, količina ter cena, ki jo je zmožen plačati. Prošnje so podpisane, posameznikom je treba izročiti v tork 13. t. m. v Skoletu, kjer bo dan takoj odgovor.

Odbor za cene sporoča, da je VU odobrila novo ceno kruha 48 ur, ki bo v veljavi s ponedeljkom.

Kmetijska prodajna in nabavna družba obvešča svoje člane, da ima na zalogi krme. Jutrošnja prosa vsi na zalogi krme. Jutrošnja prosa vsi na zalogi krme. Jutrošnja prosa vsi na zalogi krme.

Dobava ameriškega premoga
za Trst

Uredno sporočajo, da bodo za mesec februar dobavili za Trst 18.000 ton ameriškega premoga. Ista količina premoga bo dobavljena tudi Grčiji.

ZADRUGA PRODAJALCEV KURIVA javlja, da je dne 9. t. m. nenadoma preminil

IVAN MAJER-MARI

trgovec in član odbora.

Pogreb pokojnika bo v ponedeljek 12. t. m. ob 14. uri iz mrtnišnice splošne bolnice v Trstu.

Trst 10. 1. 1948.

ZADRUGA PRODAJALCEV KURIVA

KONSORCIJ GOSLINČARJEV IN KRČMARJEV

ZA TRST IN OKOLICO — ZADRUGA Z O. Z.

nudi svojim članom

specialna istrska vina

PO ZELO UGODNIH CENAH

Obrnite na pisarno: Ul. Antonio Caccia 3, I. nad.

predvaja samo še DANES

v nedeljo ob 16 film žensko lepote, plesa in glasbe

V PONEDELJEK IN TOREK nekaj za mlade in stare

V SREDO IN ČETRTEK 14. 15. t. m. izredno zanimiv film

V SOBOTO 17. t. m. pa igra glavno vlogo svetovno znani Clark Gable v filmu

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

Ob delavskih začetkih ob 18. uri. Oglejte si filme tega sporeda

OPČINE

Sedanja protiljudska „openska“ ofenziva ne bo preprečila politične zmage resničnih demokratičnih ljudskih množic na tržaskih tleh

Velika protipartizanska ofenziva, ki je v zadnjih dneh dosegla zopet enega svojih vrhuncov, je postala zopet v ospredje imenitnih Opčin. V četrtki se je pričel proces opozabljanja enofajbrne ofenzive in isti dan je začel tudi proces protipartizanske ofenzive. Ta ofenziva služi istocelotnosti nam je priključila v spomin dogodke spomladi 1945. Kakor so danes v protipartizanski gonji zadržani avstrijski in angleški policisti in majorji, bivši skvadristi in kvesturini, slovenski, izdajalci, tako so tudi o veliki noči 1945. Nemci pogoltni v veliko ofenzivo proti osvobodjenemu ozemlju IX. korpusa svojo lastno vojsko, fašiste X. Mas, belogardiste, četnike, Vlasovce, Andersove Poljake in celo oddelke španske modre divizije. Največja nacistična ofenziva na Primorskem v času, ko je dozorovala kapitulacija Nemčije, je imela očiten cilj uničiti popolnoma IX. korpus, ki je bil v sklopi JA potisnjen najbolj na zapad in je bil najbližji Trstu.

Ce nam takrat ni bilo vsem dovolj jasno, čemu je bila ravno na sektorju med Postojno, Idrijo, Gorico in Ajdovščino sproščena tako ogromna sila, so nam vsi kamejši dogodki kazali pravi namen te ofenzive. Prav gotovo so niso pobudniki te ofenzive domisljali, da bi mogli s njo kakor koli poboljšati že izgubljeno Hitlerjevo stvar. Očitno pa so računali, da bodo s njo ustregli zapadnim novim iskalcem življenjskega prostora. Toda tudi ti novi evladarji sveta so doživljali poraz za porazom. Ni jim pomagalo, da so odkevali z drugo fronto, ni jim pomagalo, da so ležli v Hitlerjevo evropsko trdnjavo iz Afrike preko Sicilije po

ozkem Apeninskem polotoku. Kljub skoro popolni osamljenosti je Rdeča armada pri Stalingradu izpremenila tok vojnih dogodkov, da je moral Hitler eskajati in izboljševati fronto. Hitro napredovanje Rdeče armade je prisililo zapadne zaveznike, da so končno tudi oni krepkeje udarili.

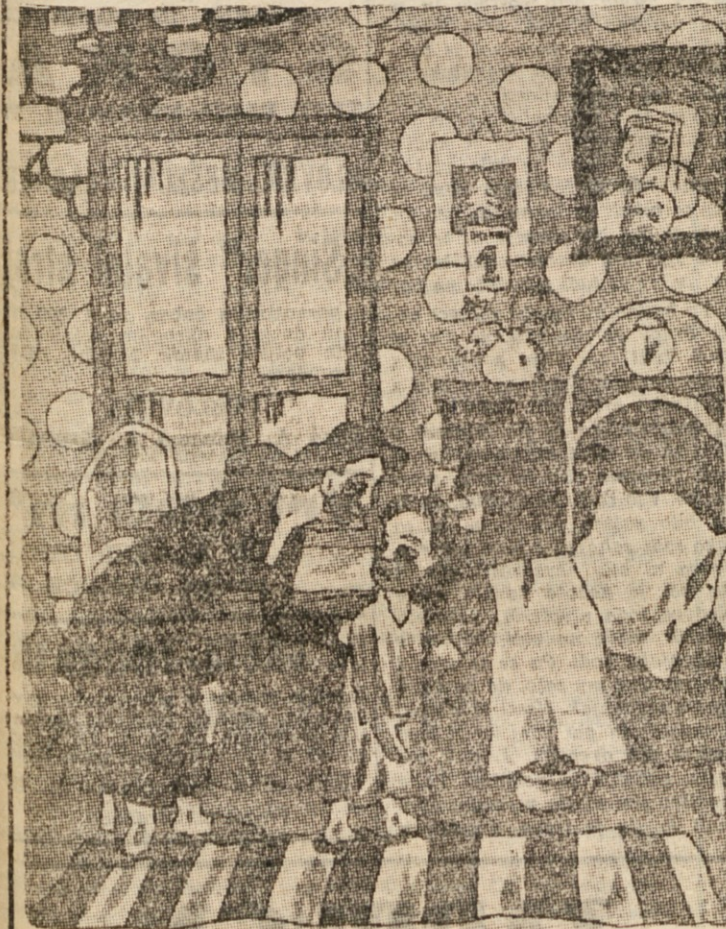
Ker ni velikončna ofenziva uničila IX. korpusa, je bilo treba ta korpus obdati s močnim obročem, da bi mu bila zaprta pot proti zapadu, proti Trstu. Zato so se razširile tolpe četnikov od Ilirske Bistrice preko Postojne skozi Vipavsko dolino do Gorice.

Ko so jugoslovanske čete IV. čun?) praz Trsta od partizanov. Ob tej poslednji ofenzivi, ko so se četniki razšli po Krasu kot koblice, sta bila na Krasu dve udarna bataljona partizanov, ki sta izšla iz te ofenzive brez vsakih izgub. Ze naslednji dan popoldne so partizani teh bataljонов hoteli ponoreti od veselja. Metali so svoje tirovke v zrak, pesali in prepažali, ker so prejeli povelje: «Na Opčine!» Se isto noč so se prebile vse brigade IX. korpusa skozi četniški obroč v Vipavski dolini na Kras in brez politika htele v zadnjo bitko za Trst.

MATI PADLEGA PARTIZANA

TEŽKE OBTOŽBE

— HICERKICA MOJA, PROSI BOGA, DA NE BODO IZVEDLI, DA JE BIL TVOJ OCKA PARTIZAN. (Don Chisciotte)

DELNIŠKA DRUŽBA

za tihotapstvo s tobakom

V Genovi ni brezposelnosti! V Genovi se živi dobro! V Genovi je delo! Ta napetost v Genovi... V Genovi... sem silil tisočkrat ponoviti od vseh in na vse načine. Na vsako mojo prikriti opazko so mi odgovorili: V Genovi znajo zaslužiti, so iniciativni deli. Drugo vprašanje pa je, zakaj znajo zaslužiti v Genovi.

Povprašal sem mnogo poštenih ljudi, kaj mislijo o tem napetosti. Vsi so mi odgovorili, da je res, da v Genovi ni brezposelnosti, da je blagostanje, da je denar kroži, da vsi živijo dobro, vendar pa so pristavili, da vse skupaj stoji na trhih temeljih. Vse blagostanje izvira iz temnih poslov: iz tihotapstva, iz trgovine z belim blagom, iz sleparij, iz tatvin, iz ropov itd.

V Genovi, kakor v vseh pristanških mestih, kjer pristajajo ameriške ladje, se je prvotno razvilo tihotapstvo v neki klasični obliki. Na prejšnjem se je tešak ali mornar zadovoljil s tihotapstvom nekaj desetih ali stotin prikovov cigart. Zahteval in poravnal je bilo vedno večje. Učlanjeno se je prave tihotapske družbe z motornimi čolni, ki so hkrati, od tistih, ki jih imajo finančarji. Pozneje se je razvil bolj raznolični tihotapski družbam, ki so se poslužile vseh sredstev, da bi uničili druga družba. Zmagale so najmočnejše, katerih vodje so nato ustanovili delniške družbe, nabavljale ladje in pričeli tihotapiti tobak direktno iz mednarodnih pristančih.

Mašen del tovora tega tihotapskega brodarja razprodajo na drobnino v Genovi, tako v ulici Prá, trgu Colomba, ulici del Camo, ul. Ravacca itd. Toda med-

tem, ko se ti tihotapci na drobno dnevno izpostavljajo raznim nevarnostim od aretacij in zaplen blaga do kradij, stojijo tihotapci na debelo v varnem ravnju in zaščitni balne vsote. Finančni in policijski pa je v tej brezmoči. Nekaj počenastik mi je v tej zadevi dejal: «Kaj hočete, stvar je že tako razširjena in tako dobro organizirana, da bi mi morali imeti deseterkrat več sredstev, če bi hoteli vajo prečeti s kakšno akcijo. Če se kak spretnež ujame, slabše za njega. Kar pa se tje velikih rib, boste razumeli, tudi jaz imam ženo in otroke».

Neki genoveški starček, ki ve mnogo stvari in ki je med mojim razgovorom s podčastnikom ponavljal: «Ne vem nič, je pozneje pristavil, da ubogi finančarji ne zaslužijo nič za svojo krsto in jim ni zameriti, če sprejmejo kak dar od kakinega svojega prijatelja. Dar, ki z zahvalo, da vrše svojo službo kakšnih sto metrov više ali niže, doseže vsoto 20 do 100 tisoč lir.

Kot posledica te trgovine pa cvetijo še drugi tihotapski posli, kakor tihotapstvo valute, mamli, dragocenišč, trgovina z belim blagom itd. Tihotapci namreč potrebujejo za nakup robe tolarje, zato ponujajo mamila in dragocenišč. Cesto vozijo ladje tu di deklice v javne hiše Severne Afrike. V zadnjih mesecih, sem čul, je odstopovalo mnogo deklic v Egipt, Alžir, Tunis in v Tanger.

V Genovi je blagostanje. Ljudje povežan: znajo zaslužiti! Ljudje poštenih poslov pa pristavljajo: Delo, da, toda tako, ki privede v zapore...

GIULIANO FERANTE

armije kljub odločnemu odporu nacistov in njihovih pomagačev pri Reki prišlo na primorska tla, se je še bolj pospešil tempo anglo-ameriškega napredovanja v Severni Italiji, napredovanja proti Trstu. Tedaj so par dni pred 1. majem, četniki iz cete Vipavske doline, iz Gorice in gorške okolice, iz zapadnih obrobnih kraških vasi izvršili napad na Kras, da očistijo tja čigav ra-

čun?) praz Trsta od partizanov. Ob tej poslednji ofenzivi, ko so se četniki razšli po Krasu kot koblice, sta bila na Krasu dva udarna bataljona partizanov, ki sta izšla iz te ofenzive brez vsakih izgub. Ze naslednji dan popoldne so partizani teh bataljонов hoteli ponoreti od veselja. Metali so svoje tirovke v zrak, pesali in prepažali, ker so prejeli povelje: «Na Opčine!» Se isto noč so se prebile vse brigade IX. korpusa skozi četniški obroč v Vipavski dolini na Kras in brez politika htele v zadnjo bitko za Trst.

Na poti v Trst so Opčine. Tu so bili zalopani in utrjeni nacisti, ki niso branili več veličine Nemčije, ki niso umirali več za Hitlerja. V svoji brezumni poslušnosti povelju «Predajte se Anglosaksoncem, nikakor pa ne partizanom», so padli, ne da bi pomislili, da stoji na tem vojaško nesmiselnim poveljem senca Krupp-a in Schacht-a in še bolj meglena senca anglosaških kapitalističnih monopolistov.

Toda vse zastoj! Zastoj je bila «mednarodna» velikončna ofenziva na primorsko osvobodeno ozemlje, zastoj četniško čiščenje Krasa. Tako bo tudi bitka za Opčine ostala v zgodovini partizanskih borb kot poslednja borba, ki so jo Nemci vodili ne več za svojo «Veliko Nemčijo», temveč za zapadne imperialiste.

Tudi v openski borbi so zmagali partizani, da še več: ko se je še razvijala borba na Opčinah, je bil Trst že osvobojen po partizanih. Boj za Opčine je torej zadnji propadli požokus mednarodnih reakcionarnih sil, da bi partizane ogoljufali za zmago.

Zato so danes, ko se razvija protipartizanska ofenziva zapadnih imperialističnih krogov, Opčine resen memento vsem onim, ki mislijo, da bodo mogli z upri. zarjanjem enofajbrskih procesov, z očeščenjem in prepovedovanjem partizanske uniforme uničiti mlade sile novega demokratičnega sveta na pohodu.

Kakor ni tedaj openska bitka preprečila vojaške zasedbe Trsta, tako tudi sedanja protiljudska openska ofenziva ne bo preprečila politične zmage resničnih demokratičnih ljudskih množic na tržaskih tleh.

Več kulture

med naše podeželsko ljudstvo

Zima je tu, vsa dela počivajo, opravljajo se le še drobna domača dela; dnevi so kratki, dolgi so pa večeri in dostikrat tudi dolgočasni in ljudje ne vedo, kako si jih krajšati. Mnogi najdejo razvedrilo v gostilnah in od tega zapravljenega časa nimajo nikake duhovne koristi, marveč le gmotno škodo. Mnogokrat to pohajanje privede tudi do družinskega prepira, kar zagrenjuje že itak težko življenje družine. Tu pa tam vame kdo v roke časopise ali knjige; marsikomu gre težko in pri čitanju zaspi; saj ni nič čudnega, ker niso navajeni slika in zato jim ne gre; da se pa ta težava prebrodi, je potrebna res močna volja in sedaj ko ni več toliko dnevnega in večernega dela je najbolj primeren čas, da se naučimo lepo in pravilno čitati slovenske knjige in tako bomo odpravili zaočalost, ki nam jo je natrpal fašizem.

Po naših vaseh mladina še vedno preveč pleše in se premalo uči, saj je še toliko mladih ljudi, ki ne znajo pravilno pisati v materinem jeziku. To je žalostna ugotovitev, ki ima tudi svoje vzroke. Danes ko so nastali drugi pogoji življenja, ko zopet imamo svojo tiskano besedo, dnevne liste in leposlovne knjige na razpolago, je ena najvažnejših dolžnosti slehernega Slovenca, da z učenjem in čitanjem vnaša kulturo med naše podeželsko ljudstvo. Tako se sam gradi in obenem pa s svojim znanjem bogati tudi druge.

Opozorilo

naročnikom v Jugoslaviji!

Od 1. januarja 1948 dalje se vodi naš tekoči račun pri Narodni banki FLRJ pod številko 6-90601-19.

Ker je veljavnost položnice z dosedanjim števil. 60-40 45-34 z dnem 31. 12. 1947 potekla, naj se naročniki začasno poslužijo obrazca 127 «Splošna položnica», ki je kupijo na vsaki pošti in na katero morajo napisati novo številko našega tekočega računa 6-90601-19.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

ZA TRŽASKO OZEMLJE

Uprava SNG sporoča, da kupljene vstopnice za predstavo KRALJ NA BETAJNOVI, ki je bila zaradi splošne stavke odpovedana, veljajo za predstavo, ki bo 16. januarja ob 20. uri, v KINU OB MORJU

KRALJ NA BETAJNOVI: PRIZOR IZ PRVEGA DEJANJA: HANA — GABRIJELICEVA, KANTOR — KOSIC IN ZUPNIK — KOSUTA.

Slovanstvo se bori za mir

Članek jugoslovanskega veleposlanika v Pragi dr. Darka Černeja

«Na svetu je malo narodov, ki bi v svoji zgodovini tolikrat in na svojem živem telesu tako težko občutili grozo vojne kot ravno narodi Jugoslavije. Poln 5 stoletij so bili antemurale christianitatis, borili so se in umirali, zato, da bi mogla ostala Evropa razvijati svojo kulturo. In samo v tem stoletju je vojna vihra divjala trikrat na njihovem ozemlju. Zlasti zadnji dve svetovni vojni sta izpremenili večino jugoslovanskega ozemlja, ki je bilo neposre in popriše vojnih operacij, v razvaline in ga napopolni s krivjo. V drugi svetovni vojni je prinesla Jugoslavija ogromne žrtve: 1.706.000 mrtvih, 3.741.000 je izgubilo zdravje ali pa svobodo, 3.300.000 ga je ostalo brez strehe, 504.000 požganih in uničenih domov.

Narodi, ki so v svoji davni in nedavni preteklosti preživeli toliko vojnih grozot, znajo ceniti mir. Njihova mirolnost izhaja iz težkih izkušenj celih generacij. Das, ljubijo mir in so njegovi vnosi oznanjevalci, so se jugoslovanski narodi stoletja dolgo borili in dosegli vrhunce svoje borbenosti šele v zadnji veliki osvobodilni vojni. To ni nič čudnega! Saj so se borili zato, kar ljubijo: se bolj goreče kot pa mir, borili so se za svojo svobodo in neodvisnost. Za obrambo teh najvišjih idealov so bili, so in bodo jugoslovanski narodi vedno pripravljeni, bojevati se.

Nova Jugoslavija živi in dela, kakor zahteva mirolnost, ki je osnovna poteza znajočih ljudi narodov, Jugoslavija dejansko stoji v fronti miru tako v

prekršila suvereniteto jugoslovanskega ozemlja, ameriški časopis z ogromnimi napisi vzemirjal; ameriško javnost in ko so se celo pojavljali predlogi, da bi bilo potrebno vreči na Jugoslavijo atomsko bombo, je ostalo jugoslovansko ljudstvo povsem mirno in se je posvetilo izključno svojemu delu. Dejstvo pa je, da se v Jugoslaviji govori, in piše o zaničevanju vrednem delovanju vojnih hujšakcev, ki bi hoteli v dozdnevem, samo v dozdnevem interesu svetovne reakcije vreči svet v novo katastrofo.

Na zunaj zaseduje nova Jugoslavija politiko dejanskega, de-

vojem notranjem kakor tudi zunanjem življenju. V notranjosti države je jugoslovansko ljudstvo posvetilo vse svoje sile in svoj gospodarski izgradnji domovine in s tem tudi povečanju življenjskega standarda jugoslovanskega človeka. Pri tem graditeljskem delu nima jugoslovansko ljudstvo niti časa niti volje misliti na vojno. V Jugoslaviji, se o vojni niti ne piše niti ne govori. Ko so v lanskem poletju ob priliki incidenta z ameriškim letali, ki so

MATI Z OTROKOM. (Foto C.T.)

RIHAR OREL

MED BENEŠKIMI SLOVENC LETA 1910

V koledarju Družbe sv. Cirila in Metoda za leto 1910 je solisti ravnatelj Rihard Orel objavil svoj zanimiv popis «Med beneškimi Slovenci» in je v svoji črtici prikal razmere, ki so danes njim tako podobne kakor pred 38 leti kakor da se v Benečiji ni ničesar spremenilo. Rihard Orel je kot glasbenik odšel, notiral in tako marsikatero narodno beneško slovensko popevko, ki bi drugače zamrla za vedno.

Poznamo nekaj odstavkov iz njegove poti od Mirnika do Ronca, iz časa ko je bila državna meja isto tam, kjer je danes.

(Op. uredništva)

Sence je že izšlo, ko sem pri Mirnici stopil na 20 m dolg most. Italijanski finančni stražnik zagorelega obraza je hitro odprl dolgo verigo, s katero zapirajo most ob sončnem zahodu. Krenil sem po bližnjici proti Cedadu. V Praprotnem sem srečal kopico otrok s školskimi knjižnicami v rokah. Vprašal sem jih, kam gredo in od kod so? Odgovorili so mi seveda slovenski. Prav mlo se mi je strilo, koliko slovenskega narastaja se tu potuje.

Nadaljeval sem skozi Bukovico, ki spada pod župnjo Staro goro. Otroci zahajajo v šole v Cele. Se preko potoka Koren in sem bil na glavni cesti proti Cedadu. Hodil sem točno po jezikovni meji.

V Cedadu je bil pripravljen poštni voz na odhod in segavi laški postojon mi je odkazal prostor. Voz ima deset sedežev, dva pa na kozlu. — Brlja je mrla sapa. Zašel sem ogledoval po sopotnikih. Prijazna Benečanka — domačinka mi je povedala o Slovincih, kako težko jim gre, ker so visoki davki in vsak novič stane dosti truda. Dobrodušen dedski zdravnik je umel nekaj slovenskih besed. Znal se mu bje razmerje med nami in avstrijskimi Italijani, obsojal je njihovo neustreznost.

Za San Guarzom sem stopil na slovenska tla. V St. Petru Slovinc smo se ustavili. Trg šteje nekaj nad 900 prebivalcev. Župna cerkev je zelo stara. Najbolj živahen dan v trgu je praznik sv. Petra in Pavla. Na ta sejem prihajajo tudi Slovenci iz Avstrije. Predprijdan je trg res slovenski, laški kramarji prodajajo svojo šaro tudi »po slovincov. Popoldne se prične ples na plesnih podih ena brljarija ali ena kvadrinja. Cedadski godci izvajajo ploskočne italijanske melodije. Naši hribovci se odpravijo domov — ta čas pa privreči laška gospoda iz Cedadu v lepih kočljah in fur-lansko ljudstvo na vseh. Rajanje traja do ranga jutra.

Po dvurni vožnji smo dospeli v Brišče, kjer smo izstopili. Poša gre še par minut do Podbošence, kjer je njena zadnja postaja, do tja prihaja avstrijska pošta iz Kobard. Od Podbošence do avstrijske meje je kakih 8 km. Po

robem razgled: po hribih in gorah so plantaji kresovi. Komu na čast ta razsvetljava in zvonenje? V Beneški Sloveniji in bližnjih drugih krajih imajo staro navado, da prilegajo kresove tudi na večer pred sv. Tremi krajli...

Drugi dan smo šli v ronško cerkev. Pri sveti daritvi je mašnik čital slovenski evangelij, pri darovanju so zapeli. Nekdo je začel »napreje in nato mu ja sledila vsa cerkev. Peli so staro božično pesem enoglasno.

Po maši se je ljudstvo razšlo, jaz pa sem si ogledal njihovo pokopališče. Spomeniki so bili skromni. Le na desni strani je večji in lepši. Stal sem ob grobišču z dostojnim spomenikom, na katerem je slovenski napis. Pod

to rušo počiva blagi beneški slovenski rodoljub kaplan Peter Dreka...

Vrnimo se zopet v Domeno. Razvil se je živahen razgovor o blagolasnem domačem narodu. Pri »evidnu« smo si povedali to in ono.

Vsako ravničo beneški Slovinc pridno obdela, a ga stane veliko truda. Mladenci gredo radi na večja dela v Avstrijo — k gradnji železnice, v opekarne in Nemčijo za zaslužkom. Lepe novice izkupijo tudi za drva. Z vinsko kupijo pa so velike na slabšem nego mi.

Ločiti sem se moral od prijatelja Rončanov. In zopet sem prišel prijetne vstike iz omiljene mi Beneške Slovenije.

ŠAH

Najboljši šahist na svetu igra šah zelo malo

Prvo mesto v šahovskem turnirju slovenskih mojstrov, ki se je o božiči končal v Moskvi, je zasedel Mihail Botvink. Ta velika zvezda svetovnega šaha žari na šahovm nebu že precej let. Dasi Mihail Botvink ne nosi oficijalne naslova mojstra sveta, ki je ostal po smrti dr. Aljechina prazen, vendar med strokovnjaki kraljevske igre ni prav nobenega dvoma, da bo on zasedel svetovni prestol za šah. Nek novinar je po končanem moskovskem turnirju slovenskih mojstrov imel daljši razgovor z Mihailom Botvinkom. Novinar popujsa svoje vlise, ki jih je dobil iz razgovora z izredno prijetnim 38 let starim izenilom Mihailom Botvinkom, ki ni samo najboljši šahist sveta, temveč tudi izbrani strokovnjak v svojem poklicu — v elektro-tehniku. Znanstveno deluje na in-laciji visoke napetosti in pripravlja o tem obširno znanstveno delo. Pred vojno je bil Botvink asistent na leningrajski poli-

tehnik, v času vojne je bil na Urulu in danes dela v tehničnem oddelku ministrstva elektrotenike.

«Ali vam pri vašem delu preostaja dovolj časa za šah?» je vprašal urednik mojstra ing. Botvinka, ko mu je sprmčevala levo potrdil, kako velika kapaciteta je najboljši sovjetski šahist v elektrotehnični stroki.

«Ne preostaja; šah tako rekoč tudi ne igram», odgovarja ing. Botvink. Vaskakori nevsakdanji odgovor, najboljši šahist na svetu, edini resni kandidat za svetovnega mojstra, ki šah tako rekoč ne igra. — «Igram šah zelo redko» — tako nadaljuje ing. Botvink — «navadno vsak me-sio pred turnirjem, katerega se udeležim, igram pa seveda na zelo malo turnirjih. Letos na primer se nisem mogel udeležiti turnirja za prvenstvo Sovjetske zveze. Nadaleje sem se pripravil v letu 1941 za zelo težki turnir za absolutnega mojstra Sovjetske zveze, tedaj sem igral pred turnirjem 2 in pol meseca. Če se bo vrnil turnir za prvenstvo sveta, bom moral igrati vsaj 5-6 mesecev pred njegovim začetkom».

«In kdaj ste začeli igrati šah?» je bilo drugo vprašanje.

«Ko sem bil 12 let star. Ko sem imel 16 let, sem postal prvotkrat mojster, to je bilo v letu 1927. Od tedaj sem bil šestkrat prvot Sovjetske Zveze, prvič leta 1931, ko sem imel 20 let».

«Kako razlagate, da je Sovjetska zveza v šahu brez konkurenco?»

«Za pred prvo svetovno vojno je bilo v Rusiji mnogo prvotrednih šahistov, naj omenim samo Cigorina. Morda vas bo zanimalo, da sta bila odlična šahista pisatelja Turgenjev in Puškin. Tudi Lenin je igral odlično šah. Sovjetska zveza je nasledila na staro tradicijo, ostalo je pa napravila vorna in odlična organizacija. «Vsejugenjski šahmat-naja sekcija» je srednje sovjetsko šahovsko društvo, katerega predsednik je general-poročnik Vinogradov. Osrednje šahovsko društvo ima svoje podružnice v posameznih republikah in vseh mestih. Mnogo šahovskih krožkov

SMUK! — ALI SE NE BOSTE SLE Z NAMI Z BELIM VLAKOM V BOHINJ?

EMMA THIERNESSE

NAŠA NEDELJSKA ČRTICA

Divji vihar je zavel po mrtvi, zasneženi planjavi. Z globoko pripogibjenih vej smrek je strgal težko peso snega. Sumel je, piskal in tulil. Njegovo hrmenje je bilo sestavljeno iz mnogih čudnih, smedenih glasov. Prav tako je pa prinesel s seboj celo vrsto čudovitih duhov, pomešanih med seboj: grenki prijetni vonj smole, divji duh toplih teles, slani okus morja in izparivanja blatne, močvirne zemlje in vlažnih lišajev.

Naslednji se je vrtel očivila in spreminjala v ropot, v glasno petkanje. V lesenih hišicah so pri okenih zažareli pogledi pod obrvmi:

— Severni jeleni!

Črna čreda je drvela mimo, tesno stisnjena. Visoko so molela rogovi v zrak in boki so se kadili. Sneženi vrtnici so glesali okoli črede in nač so je opredla za nekaj trenutkov od njenega lokomotivskega sopenja. Hitro je čreda izgubila v temi smrečja.

— Prehuda zima jih je pregnala iz severnih pokrajin, je pripomnil stari Lars.

— Da bi se vsaj medvedje ne prikazali: je vzdihnila njegova žena Ulrika.

Lars je skočil pokonci, kot vsakokrat, kadar mu je kdo govoril o teh živalih. Pogledal je Ulriko, skušal prikriti svoj strah in resko dejal:

— Nikar mi ne govori o medvedih na Jul-Afton! *

Zapri je okno in sedel poleg odprtega ognjišča, v katerem so dožorevala velika polena.

Ulrika, ki je imela modro, rdečim obrobjeno obleko in belo črtno predpasnik, pritrjen veržico iz masivnega srebra, je stopala po sobi in še enkrat povsod pogledala, da li je vse v redu za sprejem pričakovanih gostov.

Da — ta Jul-Afton, kot vse druge — in bilo jih je že dva in petdeset — ki jih je pramovala, je bilo vse po prastarih pravilih okrašeno in miza v redu pogrnjena. Po stenah je bilo razorostro ša nerabljeno platno, okrašeno s vijolami božjega dreva in nje-

govimi rdečimi jagodami. Simbolična slama je bila potresena po tleh.

Na sredi mize je bil jul-galt, prekajena prašičja glava. Bila je ogromna, vsa povezana z rumenimi trakovi. Med zobmi so ji rezali kosi otrone, a na krožnikih okoli nje so bile razpostavljene narodne jedi. To so bile smorga, začimjeni predkusi, ki zelo vzbujajo apetit, potem prekajena gnat in boki severnega jelena, mrzlo mleko, toplo mleko, kislo mleko in slednjič veliki vrči jule-ola, božičnega piva, čaja in žganja.

Lars je strmel v plamen in ni trenil s očesom.

Zakaj je njegova žena omenila medvede... medveda? Kajti zanj je živel vedno samo en medved... oni, ki...

Tedaj je Lars s vso natančnostjo, kakor zločinec, ki se naslaja ob spominu na svoj zločin, spet začel premišljati davni dogodek.

Videl je spet pred seboj vasico Anders, kjer sta njegov bratranec Olle in on dvorila lepi Ulriki. Občudoval je njene višave dolge svetle kite, jasnost njenega severnega pogleda in svežost njenih lic. Spet je začel v njej divja ljubosumnost, ko se mu je zdela, da je opazil, da ji je Olle ljubil. Spomnil se je one zime, ki je bila čisto podobna letošnjim, ko so usled neprijetnega mirasa prihiteli s severa severni jeleni in divje rase postale skoraj krotke in ko so pogumni gavrani prišli oelo pod dimnike prenočevati.

Spet se je začel klico: «Na medvede!», ki je kot bojni klico zadonel neki dan. In znova se je udeležil pohoda oboroženih mož in zasledovanju divjačine do najtemnejših tišin smrečja. Lovce sta vodila Olle in on, Pri lovu, ki je bil ota strateška operacija, so skušali obkoliti zverjati.

V naglici teka sta Olle in on daleč prehitela ostale. Slučaj je hotel, da se je njima samima uprl ogromen desen medved. Zagrabil je njegovega bratranca. Lars bi bil samo dvignil

puško in ustrelil in Olle bi bil rešen.

Toda tega ni storil. Peklenska misel mu je prešinila glavo: «Če Olle izgine, poročim Ulriko».

Videl je, kako so ostri kremplji zverine trkali meso mladega moža. Čul je, kako so njegove kosti pokale pod strašnim zobovjem. Ko je videl, da je že prepozno, je pobil medveda in kričal od groze, kot ostali lovci, ki so začeli medtem prihajati bliže.

Dve leti pozneje je Lars poročil Ulriko...

Petje se je začelo v noči, najprej od daleč, potem pa vedno bliže. Bili so vaški mladeniči in mladenke, ki so v skupinah hodili od vrat do vrat, spevali prastare božične pesmi in voščili veseli jutrida.

Lars je vzdihnil. Časi so se zdavnaj minuli, ko je tudi on lahko klical iz vsega svojega srca:

«Slava na višavah in mir na zemlji!»

Kljub svoji zvezi s Ulriko ni nikoli več občutil tega božjega miru. Huda vest, ta strašni rak, mu je razjedala njegovo dušo.

Posebno ta Jul-Afton... mu je muka postala nemorna.

Vzel je svojo kučmo, nategnil fermene spojke dokolenk in dejal: — Grem malo ven... poslušat, kako pojejo.

Zbežal je v temno noč in zapustil začudeno Ulriko.

Drugi dan so ga našli v okrvavljenem snegu, na istem mestu, kjer je bil nekdanj poginul Olle. Zasopal severni jelen mu je s svojimi rogovi prepral trebuh.

Zvonovi so naznanjali srečen Jultid praznični vas.

PREVEL PAVEL BREZNIK

*) božični večer.

Janko Strukelj je najbrž bil tudi pesnik in komponist. Se zdaj zapojejo barski fantje silno prijetno popevko: «Zpovede». «Vse to, kar si mi zdaj naštel, vse to sem in še več grešil! Razen Barčana te pesmi nihče ne zna, vsaj jaz ne nisem še nikoli slišal druge. Ko bi jo znal ljubljanski «Fantje» na vasi, bi jo že sto in stokrat zapeli. Pesem je vsebinsko šaljiva, napev pa je za preproste ljudi neznanstveni priraden. Razširila se ni, ker zahteva četverglasen zbor, ki mora biti dokaj izkušen. Solist na opravi z njo nič. To je tako, kakor če bi zahteval od solista, naj zapoje skotat iz Lucije Lamermurke. Skoda bi bilo, če bi «Zpovede» utonila v pozabilnosti. To se bo kaj kmalu zgodilo, če se ne bo našel kdo, ki bi jo znal zapeti. Tudi na Barki je vedno manj takih, ki jo že obvladajo. Na Barki namreč ni zdaj niti godbenega niti pevskega zbora več.

Barčani so bili od nekdanj znani kot dobri patrioti. Pred mnogimi desetletji so izvedli, da se bo peljal Jožef in da se bo peljal ponoči, ker bi mu sicer kraško senca preveč opalila nežno kožo. Takoj so Barčani zgradili ogromno gromado, da vsaj s kresom počastijo prebivalce očeta domovine. Zelenjava gro sicer na drugi strani Reške doline in je tri ali štiri kilometre oddaljena, vridna pa je kakor na dani. Ko se je stemnilo, je bila vsa vas sku-

pač. Pozorno so poslušali, kdaj se bo ropot vlaka oglašil v daljavi. In ko se je, so naglo zapalili gromado, opili «Hurra!» in «Zivo, naš cesar!» in mahali s klobuki. Kasneje so trčili s klobuki, ki se je počasi vleklo bliž tovoru, ki je vsojti madžarske vole v tržaško kladivo.

V neki posebni letni dobi se je tudi zgodilo, da je prišla v Divačo sama slavna gospa Stefanija, žena prestolonaslednika Rudolfa, ki si je tam nekje v Mejerlingu pri Dunaju odrestil glavo. Morda mu je glavo odrestil kdo drugi, pa to ni važno. Dejstvo je, da je habsburški Rudolfin izginil glavo že prej. Marička Večerova mu je bila tako zmožala, da ni bila uporabna niti za taksidernista več.

Slavna gospa Stefanija je torej prišla v Divačo in ker ji je bilo dolg čas, je sklenila, da pogleda

tudi škofijansko jamo, vsaj od zunaj. Glas o tej njeni želji se je bliskovito razširil okoli po deželi. Ko so Barčani ženo to čule, so rekli: «Alo! Vse v Škofjan, do vidimo slavno Štefko! In so šli in so videli tisto belgijsko trlico, ki se je obnašala kakor gospodarka vseljujeta. In ko so se vrnile domov na Barko, ni bilo hvala ne konca in ne kraja. «Taka j. bila pa taka, pa v brkinke hribe se je ozrla. In tudi mene je pogledala. In v svilo je bila obložena. In tako se nam je smilila, ubožica!»

Takrat se je pa razlihtil rajnik Šiman, ki mu je ta strašna hvala šla na živce. «Imenitna gospa je, res, pa vseeno včasih tako diši kakor moja Ančka!»

In če ni to mladost, potem pa res ni več mladost nobena stvar na svetu!

Kakor vsi drugi po naši deželi, so bili tudi Barčani nekoč yudo praznovatelji. Reki so: «Noč ima svojo moč!» V nočnih urah so ostajali doma, a vsem ni bila dana ta dobrota. Mečnar na primer je moral ponoči zvečer odzvoniti zadnjo avemario in to ni bila igračka. Okoli cerkve je namreč pokopanišče in človek nikoli ne ve, kdaj bo kak mrtev pokopaval glavo iz groba. Mečnar seveda ni tega priznal. V gostilni je bil zmeraj par žanek sveta. Moja teta, neumnjilna hudomušna dekle, je dobro poznala neupojljivo mečnarjevo junštvo in zato je v svoji nesmeti sklenila, da ga preizkusi. Tako je odšla neki večer na pokopališče, oborožena samo z belo ruho. Počenila je za najmočnejši grob in čakala. Mečnar, zvest svojemu poklicu, je prišel od določen uri. Klobuk je imel pomaknjen na oči in ni se razgledoval po grobovih. Nekaj pa je vendarle videl. In kaj je videl? Videl je, da je izza poslednjega groba ustala bela postava in se mu nesišno bližala. Pri trenutku je otrpnil, okamenel je tako rekoč. Toda drugi trenutek ni bilo več kamenitosti in njem. Zadržal je s pokopališča proti vasi s tako brzino, da se je kadilo za njim, čeprav je bilo vlažno vreme tisti dan. Povem vam, in jaz se nikoli ne lažem, da sto let prej in sto let pozneje ni še noben športnik dosegel take brzine in na brz je tudi v bodoče ne bo!

To brzino bi kmalu dosegel neki drugi barski faščen. Ta je imel, tudi tam blizu pokopališča malo parcelo. Zasajena je bila z zlatnimi hruskami. Zdel se je, da bi dozorle, da bi jih odnesel v Trst in da bi si tam kupil zanje kak kilogram riža in karko polenoko. Vse ta bi se zgodilo, če bi ne bilo vaških pobolnikov, ki so tako radi zalajali v škodo. Preko dneva ni bilo nevarnosti, sto in sto oči je nehoče čuvale sočne plodove, toda v večerih, v temnih večerih nihče ne vidi, kaj se v sadovnjaku godi. Pa se je odločil oče, vsa čast mu zato, da bo hodil spet v sadovnjak. Nesel je s seboj slamnjačo in par odev ter si lepo postal pod drevjem. Ampak, kaj veste, pobolniki so pobolniki. Taka ureditelj jim ni šla v račun. Spoznali so, da je treba drastičnih

ukrepov. Na svoti prvi tajni seji so to obravnavali. Sklenili so, da mora naslednjega večera polovica pobalnskega društva povabiti očeta v gostilno in ga malce opiti, druga polovica pa mora medtem v njegov sadovnjak, splezati na drevo, pod katerim je očka običajno spal, pritezati za vrh žico in to odpeljati v par desetih metrov oddaljeno grapo.

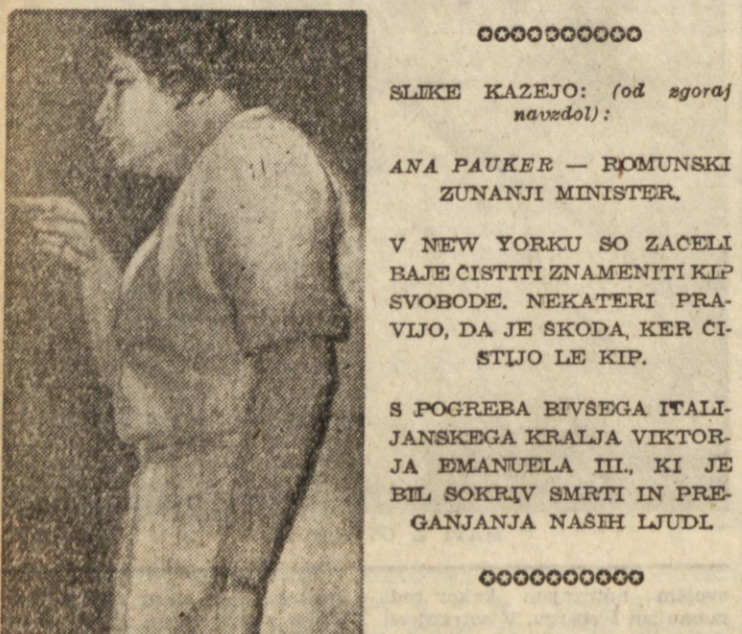
Kakor so sklenili, tako so tudi napravili, ti lumpi!

Pozno zvečer pride oče s stoji slamnjačo in odejami. Malce je bil okajen, kar je dobro za pogum, pa se je vendar skrbno oziral tja proti pokopališču. No, od tam ni kazalo, da bi prešla kak nevarnost. Očka se se je lepo zleknil in se pogrnil z odejo po glavi. Nekaj minut je bilo vse mirno. Kar nenkrat se začne gibati vrh hruske in sočni plodovi padajo po njem in okoli njega.

Ti salamenski capni! Očka plane pokonci. Nobenega vetra ni. Očka gleda navzgor, a proti nebesnemu svodu se samo teje odražajo. Nikogar ni na drevesu, to se pa le giblje in hruske odpadajo. Kaj naj človek v takem primeru stori? Zadeva ni brez zlodja. Oče pobere slamnjačo in odeje in jo ucvre proti vasi kakor srnak. Take brzine ni Barka še nikoli videla! Nesramni postopaci so pa potem, lomeč se od smeha, mirno uživali usadove svojega truda.

Zdaj vam moram pa povedati, kako je bilo tedaj, ko se je Pit-kec iz Vrem utopil v vodnjaku od same hude ljubzni do lepe Rozike.

Jeden v slikah

W MOSKOVSKEM KRIEMILJU

KDO JE TISTI SILAK, KI SE NE BI ODKRIL KREMLJA? F. GLINKA

Vsak dan opolnoči vključijo sovjetske radijske postaje ritkofone na Rdečem trgu v Moskvi. Ob tem času se na Daljnem vzhodu že poraja zora novega dne, na obalah Amerike pa še ne ugajajo barve zahajajočega sonca. Prvi se v ozračju pojavijo zvoki sovjetske prestolnice, nato zatuli sirene avtomobilov, v sumu vetra in naporu se zaslišijo svečani, zategli udarci stolpne ure na Kremlju. Dvanajst močnih udarcev z zvoniha oznanja sovjetski prestolnici, da je zopet iztekla dan dela za novo življenje.

Moskva, Rdeči trg, Kremelj! Draga, sveta imena za sicernega Rusa. Z njimi je povezana večstoletna zgodovina Rusije. Bili so sred.šče vseh pomembnih dogodkov v življenju države. Moskva je naravno in zgodovinsko središče Sovjetske zveze. Tu so bili položeni temelji sovjetske moči, tu se je rodila njena največja slava. Moskva je središče ZSSR, Kremelj pa je srce Moskve.

V davnih časih, pred osemsto leti, ko so polagali temelje za Moskvo, so morali ljudje v prvi vrsti misliti na obrambo pred sovražniki. Visok hribeček, kjer stoji moskovski Kremelj, je bil zelo priladen za obrambo pred sovražnimi napadi. Na obeh straneh sta ga objemali reki Moskva in Neglinka. Ena teče še danes skozi Moskvo, druga pa so speljali po obeh pod zemljo, kjer ima svoje korito še danes Hribeček sam pa je bil tedaj še poraččen z gostim drevjem.

V začetku je bil hribeček nad reko opasan z lesenim plotom, pozneje so ga nadomestili krepki hrastovi zidovi. Pred šestimi stoletji je bil Kremelj obdan z močnim kamnitim zidom. Odtlej so ta zid večkrat popravljali, na mestu porušeni stolpov pa so pozidali nove.

Kremelj in Rdeči trg sta bila priči mnogih tragčnih in junških dogodkov v ruski zgodovini. Od tod so se odpravljali na dalj na pota ruski povelj. Na Rdečem trgu je prestolnica saviila svoje junake.

Mnogo stoletij je bil Kremelj rezidenca ruskih carjev, patrar, ha in metropolita. Vsakdo med njimi si je prizadeval, da bi spreminil Kremelj v razkošen dvorec z mnogimi cerkvami. Mnogi izmed teh okrasov so se ohranili do današnjih dni. Nad Kremljem se v soko dviga zvonič Ivana Velikega, ki so ga zgradili pred tri stoletjesetimi leti. Visok je 100

m in do gorje galerije drži nad 400 stopnic.

V Kremlju je tudi zelo znani carski stolp. Vili ga je sloviti Ivar Andrej Cohov 1.1586. Top tehtal 2400 pudov, njegova kroga pa 120 pudov. Premier cevi meri cel meter. Top je tako ogromen, da se v dobi, ko so ga vili, nihče ni upal streljati iz njega. Tako je ostal v Kremlju kot spomin na svojo dobo in kot primer umetnosti ruskih livarjev topov.

Prav tako originalen spomenik je carski zvon, ki se ponasa s sijajno zgodovino. Imperatorka

O filmu «Onorevole Angelina»

Objavljamo dopis tov. Dušana Furlana:

V številki «Primorskega dnevnika» od dne 31-12-1947. je bila objavljena kritika, odnosno ocena italijanskega filma «Onorevole Angelina». Ocena je bila polvoljna. Oglel sem si film in prišel do zaključka, da je ta oca zgrešena.

V njej se prikazuje film kot dobro delo z nekoliko banalnimi konci. V resnici pa to delo sploh ni dobro in konec ni samo banalen, temveč skrajno oportunističen in škodljiv!

Film je namreč eden tistih, ki se jih buržuazni razred vse čedje poslužuje v svoji protijudski in protidemokratski gonji. Na zunanji revolucionarni poburvan, v resnici pa poln najnevarnejšega strupa, ki je toliko bolj učinkovit, kolikor manjša je v ljudskih množicah politična budnost in zvestost. Razen v svoji zahrbtosti se ta film v ničemer ni dotgnil nad ostale dosledno banalne italijanske proizvode amerikankega vzorca. O umetniški kvaliteti takini namreč, kot jo pojmujejo in si jo želimo mi, pa ne mora biti niti govora. To zavedno si moramo pridusim biti na jasnem, kaj je prav za prav umetnost.

Odkar je umetniški smeri tako zvanega largurlarizma odklenkalo in je bila razkrinkana kot prikrit, večje maskiran zagovornik in izraz interesov buržoaznega razreda, je prišlo tudi v umetnosti do dveh ostro ločenih in popolnoma nasprotnih si smeri umetnostnega ustvarjanja. Na eni strani imamo našo ljudsko umetnost, ki nam prikazuje in izraža borbo, življenje, misli in čustva, težnje in hotenja najbrž ljudskih plasti in v zdravju.

Naprotam v tem smislu urednitvo, da objavi ta dopis.

DUSAN FURLAN

12.000 pudov in je s svojo velikostjo prekosl vse zvonove na svetu.

Nekaj časa je zvon ležal na tleh v jami, kjer so ga ulili. Toda nastal je ogenj in med požarom se je odkrnil koo plašča. Celh sto let je zvon ležal na zemlji. L. 1838 so ga končno dvgnli na rramor, podslavek, kjer stoji še danes.

Izza davnih časov imajo v Kremlju dvorano orožja. Prej so jo imenovali evvelko blagovno ter je predstavljala carsko zakladnico, zlatih in srebrnih okrasov, zlatih kamnov, krzna, gobeli, nov, razkošnega posodja in drugih predmetov. Danes je dvorana orožja državni muzej. V prvih vitrah vidimo nekdanje vroče orožje: puške na kremen z rezbrijami ter inkrustacijami. Posebno pozornost zbujata dve puški, ki sta bili last Petra I. Tu vidimo tudi raznortera orožja vseh časov in narodov, med drugim oklep, ki ga je podaril Ivan Grozni osvajalcu Sibirije Jermaku, junaku mnogih narodnih pesmi. Počez tega oklepa leži jekleni šlem njegovega največjega sovražnika sibirskega carja Kučuma.

Večji del muzeja zavzemajo starijske obleke ruskih monarhov. Tu je pokrivalo Manomaha, krona, s katero so bili kronani mnogi carji, okrašena z najredkejšimi zlatnimi kamni.

V muzeju je mnogo predmetov, ki spominjajo na Petra I. Vidimo ogromne skornje iz kozuhovine, ki sežejo do kolena, ki jih je Peter I. lastnorčno izdelal. Tudi črna obleka, katero je nosil, ko je gradil ladje, se je ohranila, prav tako pipe za tobak in odlivke njegove roke iz zeleza.

Ogromna dvorana v muzeju je polna carskih kočij. Poznavalci trdijo, da je to najbolj svojevrsna zbirka na svetu. Oddelek vojnih trofej je takisto zelo bogat. V nji je Napoleonov kip, ki so ga Francozi pr peljali s seboj v rusko prestolnico, da bi ga postavili v Moskvi, pa so ga na begu iz Rusije pustili v Kolomejskem. O slav, ruskega orožja pričajo mnogostevilne zastave in drugi predmeti.

Rdeči trg in Kremelj sta se bolj prarisa k sreč ruskega državljanu po velikih dogodkih in sovjetski dobi. Na Rdečem trgu poleg zidin Kremlja se danes dviga mramorni mavzolej s truplom velikega Lenina, utemeljitelja sovjetske države. V okolici Kremlja so pokopani heroji Velike oktobrske revolucije, v zidu v Kremlju pa so vzdane žare s pepelom zaslužnih delavcev Sovjetske zveze.

Po Rdečem trgu korakajo vsako leto na dan 1. maja in na dan obletnice socialistične revolucije neoregledne množice ljudstva. Vrisjo se ljudski mitingi. S tribine mavzoleja pozdravlja ljudstvo J. Stalin, naslednik V. Lenina.

V Kremlju je sedež sovjetske vlade, tam stanuje in dela J. Stalin, v Velikem dvorcu zaseda Vrhovni sovjet ZSSR. V pritličju sedjo poslanci, na balkonu je prostor za povabljenice. V ložah pa so predstavniki tujih držav, dopisniki domačih in tujih listov itd. Del dvorane je rezerviran za prezidij Vrhovnega sovjeta. Na koncu dvorane stoji kip Vi. I. Lenina. V dvorani ni nič odvsega, kar bi omejevalo delo in molto misli. Vsaka reč stoji za svojim mestu, vse je tako urejeno, da se delo lahko poglubi in osredotoči. To je slog sovjetske države: kombinacija stroge enostavnosti in zvestosti, da mora vsakdo dati vse od sebe.

Vsak večer se nad stolpov Kremlja prižigajo rdeče zvezde. Njih svetloba prodra daleč. To je svetloba in bar upanja vseh borcev za demokracijo, ki verujejo v končno zmago pravice.

PO V. ANTONOVU

ZADRUGA PRODAJALCEV KURIVA

URAD: Ulica Mazzini 6.
SKLADIŠČE: Ulica delle Milizie (Montebello).

Dobavlja po svojih članih:

oglje, trboveljski premog in drva

UIVOD D.D.

UVOZNI IN IZVOZNI ZAVOD — POSREDUJE VSE VRSTE POSLOV S TUZEMSTVOM IN INOZEMSTVOM

TRST, ul. Cicerone 8
TELEFON 80-00 - 29-306 - 56-38

TRST, UL. VASARI 10. TRST, UL. VASARI 10.

BOGATA IZBIRA MOŠKIH IN ŽENSKIH ČEVLJEV

TREVISAN

ZELO NIZKE CENE

TRST, UL. VASARI 10 TRST, UL. VASARI 10.

Vse za kmetijstvo!

Močna krma za živino, semena, orodje itd. dobavlja po ugodnih cenah in z jamčeno kakovosti

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga

z o. j. v TRSTU

Urad in skladišče: UL. U. FOSCOLO št. 1 — Tel. 94.386.
Prodajalna: UL. S. MERCADANTE št. 4 — Tel. 88.19.